

Luka.

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. Su. 220. 16/L 1920

Family SUDANIC

Sub-Family NIGER

Branch EASTERN

Group —

Language TANGALE

Dialect — $11^{\circ}E - 9^{\circ}N$

Locality S.E. Bauchi Province

Contents LUKE

Version First edition

Translator J. S. Hall

Published by BFBs

Place LONDON

Date 1920

Accession No. 863

Accession Date Sept 1, 1931

Price .13

CERAM BWON

MA TAM

LUKA.

LONDON

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY

1920

THE GOSPEL ACCORDING TO LUKE IN TANGALE

CERAM BWON MA TAM LUKA.

- 1 Añ ki mim kedi kutgo yazh cera ki cabam
2 tegishi ta talmu, uk sh' mi yadamgo, mim yag
3 anamezhi ka anandagon-cabi ta tubtubi, tib na,
na, añ ki na lagumgo wam pip loblob ta shikdik
tulei, a kon kan balduk cubit, Teopilo maim
4 kon ; na kag pon tub tul cabam opungon ga.
- 5 Puru Erode, mai Yudaia, anandon-Yam-
bam dok a ne, cumi Zakaria, ma cidam Abia :
yi na orop m' pona ta lalin Aaron, cuma
6 mito Elisabet. Yini pip rap kom don-pidi ta i
Yamba, añ adog tek-cam da ka ca' ma don-pidi
7 ma Ananji-mu, caba ne iyum. Yin ka lauom,
taki Elisabet teni, tib yini pip rap yagulugo
tam kur cori.
- 8 Podna temi yi ba yazh woten anandon-
Yamba ta po Yamba ta koti ma yazhi cidamni,
9 uk m' pip m' ta woten anandon-Yamba, k'en
ma' Ananji-mu ka al wam ka daba añ to tamni.
- 10 Pon ta kot al wam ka daba dugum-mum pip
11 a ne ta tam nom pudug dilu. Pon anawoten
Ananji-mu ni cershi ta ok inj wam ka dabam

1. 12 CERAM BWON MA TAM LUKA

12 tom, yi oko ini ta yi. Pon m' Zakaria megu,
 13 ruktugni shapudugo, sho ba yazhni. Pon
 anawotən nəgo to yi, ka, Mog ya shom,
 Zakaria : taki shilu miko a kumji, oropgo wa
 14 lai lauo ka, ka wa kib cumniñ Yoane. Ka wa
 wezh woro ka dol m' ta ago ; i mim kedi
 15 wainu cum laim laingon yi. Taki yi wa shan
 kudi to i Yamba, tib yi wa əzh wine ka
 shikeram ; tak ta ag nonni Yibok m' Canaŋ wa
 16 kwat iki pip. Yi wa pənur lalin Israel kedi
 17 wan tam Anañi-mu Yamb' miyu. Yi wa
 mirgiñ poni ta kaba kedom ka ponon Elia, ka
 ka yi pənur kib nom pobei wan tam lalin, tib
 ka ka yi pənur mim baralbaral kan mirgi ta
 kaba cin anandon-pidi ; ka yi doni cum Anañi-
 18 mu mim donji cumni. Pon Zakaria nəgo to
 anawotən, ka, Na pon taiji ɳaka ? taki na
 mum manshi, tib oropno yagulugo tam kur
 19 cori. Pon anawotən toko ka pəmo, Na
 Gabriel, na cərshi po Yamba ; wotungo ka
 mon ya cab ka ɳa, tib mon yaduk cəram bwoñ
 20 zhi. Pon mo noŋ, ka wa yaz yo tib ka wa
 domun nəzh cabam, podun wa taiji yano, taki
 ka lig kəko i caba minom, a ca' ma wa tegudo
 21 ta kəti. Mii ni mezh ki Zakaria, yiniñ tunuñ
 22 ki tundum yi yazhi ta ma' Yamba. Pon m'
 yi podgo tam, yi domog nəzh caba to yinim :
 yini pongo ka yi meg wa ta ma' Yamba : yi

- 23 ba yazh yari to yini, omjini poki nim. Podna
temi, po wotən mini k watgo, yi waigo mana
mini.
- 24 Wungo pon Elisabet orop mini yan ka
25 ubi ; pon ta tukuto təri powat, ta ka, Anañi-
mu yadungo uk shi purum yi cibungon na,
ka ili təd niñi wa ma njallo ka woro ta tal mii.
- 26 Mbaindi təri wədgo anawotən Gabriel to
tam Yamba, wan manam dok ma Galilaia, cumi
- 27 Nazaret, wan tam lau-orop m' loshin mum dok
cumi Yosep, yiñ ta ma' Dawid : cum lau-orop
- 28 Maria. Yi kəngō tamdo, yi ka, Lę, iam
29 yarañ, Anañi-mu ña nji. Pon ruktugdo
shapudugo ka cer taiji, ta dango ta ato pidi
- 30 tain taiji. Anawotən m' bano nəgo to ta, ka,
Mozh ya shom, Maria : taki ci weg togor tam
- 31 Yamba. Mo, ci wa wezh ub ta ashi, lain lauo,
32 pon ci wa dob cumniñ YESU. Yi wa shan
kudi, wa dobnin̄ Lauo Canañ Tamatama :
Anañi-mu Yamba wa umuki yi pidi shan mai
- 33 ma poni Dawid : yi wa shan mai ki mana
Yakob podun bokə tamatama : tib shan-
- 34 kwadni wa kwadom. Pon Maria nəgo to
anawotən, ka, Taiji ya kaka, taki na kombgo
- 35 ka wanam ? Anawotən toko ka pazhi, Yibok
m' Canañ wa yazo to ishi, pon ponon Canañ
Tamatama wa kañ kiji: dam wa dob wam iki
- 36 canañ ma lain Lauo Yamba tibi. Tib mo,

Elisabet, togorji, ta wegu ubi ta manjyom ta manshin tibi ; tibi shi mbaindi téri ka manj
 37 mii dopi ka tēni. Taki to tam Yamba cabam
 38 kwat ka yazom nim. Pon Maria ka, Na, mo
 noñ, cobok Ananji-mu ; m' yaduno danjin
 cako. Pon anawotēn ilugo mirgi mundun ta ne.

39 Pon Maria ilugo pur taiji, wat ilim kom
 pandi ka dabul, wan manam dok ma Yuda ;
 40 pon ta kēngō mana Zakaria, tain Elisabet.
 41 Pon m' Elisabet kumgo tain Maria, lauo bēlgo
 tori ta ato ; pon i Elisabet kwatshin Yibok m'
 42 Canan ; pon ta tako caba ba, ta ka, Ci paliñ ta
 43 tal orop, tibi laim ta ashi paliñ. A naka taiji
 yadungo, ka ka nono Ananino wat tamno ?
 44 Taki, mo noñ, manj dil tainji kēngōn kanumno,
 45 lauo bēlgo tori ta ano ki waiz-ik. Paliñ manj
 lig kēto ; taki wa kwat po ceram cershī tam
 46 Ananji-mu to ta. Pon Maria ka,

Kēno ni adog Ananji-mu ya kudi,
 47 Tib i eirumno waigo ka Yamba Anamad-
 kino.
 48 Taki yi cibgo pidi kēnd cobogni :
 Taki, mo noñ, dam ji, pud-mu ma waro
 wa nēzhi ka na paliñ.
 49 Taki anambonon yadungo wam kudi :
 Cumni canan.
 50 Dol m' kaani ni yazo ka pud-mu ka pud-mu
 Ka mi ma shodni.

- 51 Tomni yi okon̄ yari ;
Yi likudugo mim ki tom ta dañ-cabam ta awo.
- 52 Yi dakgo anamai pidi shan mai,
Yi ili mim kaikai.
- 53 Ag anañum yi kẽndgoñ wam koñ ;
Pon yi ligo tul anañwada iyu kai.
- 54 Yi loko tul Israel launi,
Ka ka yi yimb dol m' ta ago
(Uk m' yi nego nom pomu)
- 55 Ka Abraam ka cidamni podun bokō tamatama.
- 56 Maria digo to tamdo taki té̄r kunuñ podgo, pon shiit mando.
- 57 Pud lai Elisabet podna ; pon ta laigo lauo.
- 58 Pon apto ka anandogordo kumgo ka Anañi-mu ukgo kud dol m' kaani ka nda ; pon iyu
- 59 yag kom worworo ka nda. Podna mbarpad pudei yini wanu bero i lauei ; yini da wa kib
- 60 cumniñ Zakaria taki cum pobo mini. Pon nonni toko, ka, Uk shim ; wa kib cumniñ
- 61 Yoane dama. Pon yini ka pazhi, Anandogorji
- 62 pip, mum cumi keshi cum taiji nim. Dam yini ba yazh yarwo ta pobo mini, kom maj
- 63 wam yi loko ma kēn cumni. Pon yi shilugo takarda, bali, ka, Cumni Yoane. Pon yini
- 64 pip tununço ki. Pon poni apgo té̄mtemi, ka
- 65 dagni, yi yago caba, paid Yamba. Pon sho

- yago ta ag mim pip m' kurshi ka yini : pon
 ba cop cab taiji ta ilim kom pand Yudaiam
 66 pip. Pon mim pip m' kumgo ligo ta awo,
 yini ka, Dam lau ma wa yazo ɳaka ? Taki
 yar Anañi-muŋ tamni.
- 67 I poni Zakaria kwatshin Yibok m' Canaŋ,
 pon yi yago tēpta, yi ka,
- 68 Anañi-mu, Yamb' Israel, paliŋ ;
 Taki yi yimbgo muni, tib yi apgo kiwo,
- 69 Tib yi ildam bol mad-ki
 Ta ma' launi Dawid
- 70 (Uk m' yi nęgon po ananęzh-cabam iyu
 canaŋ m' yarim da),
- 71 Mad-ki ka anawezhmiim, ta yar mim pip
 ma shimmu taki :
- 72 Ka ka yi ya dol ka nom pomu,
 Ka yimb tando minim iki canaŋ ;
- 73 Kęndom yi yago ka Abraam pomu,
- 74 Ka, ka kim miri ta yar anawezhmiim, yi
 undam
 Wabni, ya ka shom.
- 75 Ta pidim canaŋ ka don-pidi to ki idni
 kwadun tam kurmu pip.
- 76 O miko, lauo, wa dobkoŋ ananęzh-ca' ma
 Canaŋ Tamatama :
 Taki ka wa mizhi to ki id Anañi-mu ka
 kag don ɔk mini :
- 77 Ka kag un pondö mad-ki to muni

- 78 Ta ub po shashilap miyu,
 Taki dol m' bok m' ta ag Yambmu,
 Dar-pidi ma kanitoñ yadamu ki,
 79 Ka ai mim dizhi ta rim ka cirum mudo ;
 Ka kat yunu tuki wan ɔk op-togor.
 80 Pon lauom bano kambgo, yi yaigo tom ta
 kibei, pon yi nda korok podun purum ongon
 yi to Israel.

- 2 Pon pur taiji tagyo ponan tam Kaisar
 Augusto, ka m' mad bad mim ta kurum pip.
 2 Shi mad-badim tubu ta manj Kurenio shangon
 3 mai Shuria. Yini pip noñ ta manam cumni
 4 waugo obud cumwo. Tib Yosep ilugo ta
 Galilaia, ta ma' Nazaret, watun Yudaia, ta mana
 Dawid cumi keshi Betleem, taki yin ma'
 5 Dawid ka cidamni ; yi ka ka yi op cumni ka
 6 Mariam loshin yi, kaato na ubi. Pon manj
 7 yini pi' taiji, po lai mit kwatgo. Dam ta
 laigo laudom bel-kamdo ; ta ombli landa, li ta
 wam laljim tozhi kan shan wa, taki pidindium
 yi dinu nim ta ma' roño.
 8 Pon anandi ne ta il taiji, kurshi ta tam,
 9 kom mezh tenjwo ta cum. Pon anawotən
 Yambam dok cέrgo awo, pon kwad Anañi-mu
 aigo kuñlun yini : pon iyu yago ñom shó kedi.
 10 Pon anawotən m' bano nego to yini, ka, Ma
 ya shom ; taki, mo noñ, na yadak ceram bwoñ

2. 11 CERAM BWON MA TAM LUKA

- ma waiz-ik m' kedi ma wa yazo to mim pip:
11 taki laigo Anamad-ki-mu tem ji cumgu ta ma'
12 Dawid, yi Masiya Ananı-mu. Shi wam ma
nan pono: Ma wa wezh yibli iki ombulji
landa, tishi ta wam laljim tozhi kan shan wa.
13 Pon dugum anawotən m' ta kiton bezhgo nai
yini tam anawotən m' banom dok, yini cog
Yamba, yini ka,
14 M' kwad ya tam Yamba pidim canan
tamatama,
Pon ta ki-ili op-togor ya tam mim ini
waizhin.
15 Pon m' anawotən ilugo tamwo waugo kanitoñ,
anandi yago caba api, yini ka, Dam min wam
Betleem ji, ka min me cam yazhim Ananı-mu
16 otamgo. Pon yini waugo ka dabul, wen
Maria ka Yosep pip rap, ka yibli ta wam
17 laljim tozhi kan shan wa. Pon kwatgo po
mezhi, yini oko cabam cershi i lau taiji to yini.
18 Dam mim pip m' kumgo tununço ki cabam
19 nezhi to yini tam anandi. Pon Maria ligi
cab taiji to ato, kom tununç pidei to ato.
20 Pon anandi shiwogo, kom adog Yamba ya kudi,
kom cogni taki wam pip m' yin kumgo ka
mezhi, uk m' cershi to yini.
21 Pon m' kwatgo po tidam parpadam
yangon lob bero iki, cumni keshi YESU, nam
keshi tam anawotən, di kutun adog ubi ta agom.

- 22 Pon m' k watgo puru don ik canaŋ danjin
ték-ca' ma Mose, yini ana yi watun Yerosolum,
- 23 ka ka yin lii po Anañi-mu (uk cam balji ta
ték-ca' ma Yamba, ka, Wa dob i wanam pip
- 24 m' b el kama canaŋ tam Anañi-mu), tib ka ka
yin un wamambid-ki, danjin téptam ta ték-ca'
ma Anañi-mu, kan lambulim rap, kan bagadam
- 25 rap, nom linei. Pon mo, mum dok né ta
Yerosolum, cumni Shimeon ; mu taiji na don-
pidi, ponjin wab-Yamba, aŋ kandj wa ma r eb
ma Israel : tib Yibok m' Canaŋ né iki.
- 26 Otigo Yibok m' Canaŋ, ka, yi wa wezh
murundum'm, kutun wezh Masiya Anañi-
- 27 mum. Dam ta Yiboki yi kengo ma' Yamba:
pon m' analai ana lauom ban Yesu, ka ka yin
dondi' wam danjin ték-ca' ma mauo kan ya,
- 28 yi pigu ta yari, paidi Yamba, pon ka,
- 29 Kaŋ lizh tul coboko koŋ shi, Pobi,
Danjin cako ;
- 30 Taki she-in meg mad-ki ma tamgo.
- 31 Manj ka dongo ki id mim pip ;
- 32 Wamaai-wa ki bala ma mi ma mana ma
mana,
A kwad tibi ma mugo Israel.
- 33 Pon pobo mini ka nonni badaug tunuŋ ki
- 34 ca' ma n e zh i iki ; pon Shimeon pudgo dilu
iyu, yi n e go ta nonni Maria, ka, Mo, lau ma
lizhi cum ugur ka d e b -ik ma mim k e d i m ta

Israel ; tib cum wamambondowim mu kwé
 35 poki ; o, tib shakam wa shit kañeshim cumji ;
 36 ka ka bal dañ-cam pon ta ag mim kedi. Pon
 manj orop nè, Anna, a ananézh-caba, ta lauo
 Panuel, ma cidam Aser (ta yagulugo tam kur
 cori, ta pi manj ta lau-orop eor mito pelu ka
 37 memi, tibi ta por podun eor kwiparpada shali
 cerei), ta mundungan ma' Yamb' nim, ta cum
 ka puda a ni wabo, kom ȳund wamanjana,
 38 kom pudug dilu. Taki ta wana kòt taiji
 wado, ta coko Yamba, ya céra ma iki mim pip
 39 ma mezh ki ap-ki Yerosolum. Dam m' yini
 tegudugo wam pip m' dañjin tek-ca' ma
 Ananí-mu, yini shiwogo Galilaia, wan mauom
 cumwo Nazaret.

40 Pon lauo kambini, yi yaigo tom, kaani
 kwatshin ein : togor Yamba nè iki.

41 Cor m' pip ta kòt paska analaini kan war
 42 Yerosolum. Pon m' cor kwalgo ta kini
 bwama shali rap, yin waugo, dañjin wa ma
 43 paskam mu kan ya; pon m' yini kwatgo po tidi,
 manj yini shiwon, lauom ban Yesu didigo to
 44 Yerosolum ; pon analaini pongom ; yini dañgo
 ka yi ta tal anaimirgi, dam yini yago mirgi
 pudei dok ; pon yini ba paridi ta tal anando-
 45 gorwo ka ananjérwo : pon m' yini wegum,
 46 yin shiwo Yerosolum, kom paridi. Pon m'
 wunog kumanj yini wen ta ma' Yamba

dizhi ta tal anaop-caba, yi ni kumon cab miyu

47 tib kom maji powo. Kaag mim pip m' kumgo
yago ka curut ka cin mini ka tob-cab mini taki.

48 Pon m' yin meigo, yimblaugo nai ; dam nonni
ka pemo, Lauo, a nañ m' ka yangon min uk
shi ? mo non, poko ka na kom pargo im bəlun.

49 Pon yi ka pima, Ma paro na nañ ? ma pongom
50 ka lok na de ya ta wa ma Pobo mino ? Pon

51 yini lərgo ka cam yi nedaugom. Pon yi wari
ka yini wai Nazaret ; yi ligo ini iyu : nono
mini ligo cəram pip ta ato.

52 Yesu ukgo kudniñ cin ka kambo, ka
lopnim Yamba ka mu longon yi.

3 An ta cor m' Tiberio Kaisar shangon mai
bwama shali powat, Pontio Pilato yago wotən
mai ta Yudaia, Erode yago wotən mai
Galilaia, malli Pilippo yago wotən mai il
Iturαι ka Trakoniti, Lusania yago wotən mai

2 Abilene, pon kötim Anna ka Kaiapa shangon
mai ta wotən Yamba, ca' ma Yamba wana

3 tam Yoane lauo Zakaria ta korok. Yi kəngō
kuñun ilim pip ta po Yordane, añ tagon

4 yubul kat-ili podun ub po shashilap ; uk m'
balji ta takardam lizhin ca' ma Esaia ananəzh-
caba, ka,

Dil anandagyom ta korok,

Ma don ɔk Anañi-mu,

- Ya copshi kilök mini.
- 5 Wa kwazh po wulaŋ m' pip,
 Wa dak pandim pip yel tili, ka pidim doñor;
 Pidim waŋzhi wa yaz copshi,
 Okom kɔbrok ya alakalak ;
- 6 Tib kurum pip wa cib mad-ki ma tam
 Yamba.
- 7 Dam yi nəgo ta dugum-mum yag podok
 ka ka yi yubullu, yi ka, Cidam kurit, tagdaku
- 8 noŋ, ka ma węak ta bana ma waro ? Dam
 ma ya wam po kat-ili, ma kut nəzhi ta aku,
 ka, Mini ḥa Abraam pomum : taki naŋ nəzhi
 maga, Yamba pongo il lalin to pand shi cum
- 9 Abraam. Tak tərmi kalambi ni lizhi po yar
 pidu : dam ka pid shila ma laim bwoŋ'm, aŋ
- 10 kazhi təd ta wi. Pon dugum-mu majgo
- 11 poni, ka, Dam mini ya ḥaka ? Dam yi toko
 ka pima, Mum ka shikal m' rap, m' un mum
 nim tamni ; mum ka wamanjana, m' ya uk ma
- 12 taki. Anambizh-shaŋal wana ka ka yi yubullu
 taki, yini ka pəmo, Maiop-caba, mini ya ḥaka ?
- 13 Pon yi nəgo to yini, ka, Ma shag badim
- 14 nəngon magam. Tib ananjaga majgo poni, ka,
 Dam manu, mini ya ḥaka ? Pon yi nəgo to
 yini, ka, Ma rei mum, ma bər caba kai ki
 muun ; ma kwazh kęku i kin wotęngu.
- 15 Dam a ndaki mii kom mezh ki, mim pip
 tibi tunuŋgo kaawo i Yoane, ka kwanaŋ yi

- 16 Masiya ; Yoane toko, yi ka pim pip, Na ni yubulgu ta am da ; pon mum yogungo ka ponon ni wato, na pod pidi pęt kodok tagnim :
- 17 yi wa yubulgu ta Yibok m' Canań ka wi : wir miniń ta yari, ka ka yi kat wa ki alakdaki cwat, ka ka yi kat sha-wa wan kandabni ; pon ciboki yi wa ali wi kwatun nibom.
- 18 Dam yi yago kēlum m' ḥaim kedi taki,
- 19 badini yazh ceram bwoń to mii ; pon i Erode mai pulji tamni ań ki Erodia, orop malli, ka
- 20 wamanjapyom pip m' Erode yago, dam yi lin ji ki nam pip taki, yi keri ub ta ma' lizlı cobok.
- 21 Pon m' yubulgo mim pip, m' kwatgo po yubul Yesu taki, pon manj yi pun dilu,
- 22 kapiton apgo, pon Yibok m' Canań yekna ini, danjin lo-ik, uk bagada, pon dilu pona ta kiton, ka, Ka Launo kibeı ta ano ; ino waigo ka na.
- 23 Dam Yesu manni, ma yi kutgo wotę op-caba, cor minim kwalgo taki kwikunuń podgo, (dan cam mii nęzhi) yi lauo Yosep, ma Eli,
- 24 ma Mattat, ma Lewi, ma Melki, ma Yannai,
- 25 ma Yosep, ma Mattatia, ma Amo, ma Naom,
- 26 ma Esli, ma Naggai, ma Maat, ma Mattatia,
- 27 ma Shemein, ma Yosek, ma Yoda, ma Yoanan,
- ma Resa, nia Zorobabel, ma Shalatiel, ma Neri,
- 28 ma Melki, ma Addi, ma Kosam, ma Elmadam,

29 ma Er, ma Yesu, ma Eliezer, ma Yorim, ma
 30 Mattat, ma Lewi, ma Shumeon, ma Yuda, ma
 31 Yosep, ma Yonam, ma Eliakim, ma Melea,
 ma Menna, ma Mattata, ma Natam, ma
 32 Dawid, ma Yessai, ma Yobed, ma Bos, ma
 33 Shala, ma Nashon, ma Aminadab, ma Admin,
 34 ma Arni, ma Esron, ma Pars, ma Yuda, ma
 Yakob, ma Isaak, ma Abraam, ma Tera, ma
 35 Nakor, ma Sheruk, ma Ragau, ma Palek, ma
 36 Eber, ma Shala, ma Kainam, ma Arpakshad,
 37 ma Shem, ma Noe, ma Lamek, ma Matusala,
 ma Enok, ma Yaret, ma Maleleel, ma Kainam,
 38 ma Eno, ma Shet, ma Adam, ma Yamba.

4 DAM Yesu, ini kwatshin Yibok m' Canaŋ,
 shiigo ta Yordane, ba tukni ta korok Yibok,
 2 ba todi ini mai-bura tidi kwicerei. Yi shag
 . wa pur taijim : pon m' kwatgo poki, kum ba
 3 yazhni. Pon mai-bura ka pəmo, Kag Lauo
 4 Yamba, nə ka m' pand ji yat po. Pon Yesu
 toko poni, ka, A balji, ka, Mu kuru kom po
 5 dokdok'm. Pon yi tukgo yi wan ton, yi oko
 shan-kwad maim pip m' ta ki-ili temtemi to
 6 yi. Dam mai-bura ka pəmo, Na wa unug
 kəlum ji pip to ka, ka kudim ta kabei : taki
 7 unaŋ na ; pon kan lok unuki noŋ, na uni. Dam
 kag ya wabo to pono, pip wa yaz miko.
 8 Yesu toko ka pəmo, A balji, ka, Ka wab

- Anaṇi-mu Yamb' miko, nom yi dok ka madi.
- 9 Pon yi tukgo yi wan Yerosolum, lii ta shikdik ki ma' Yamba, pon yi ka pəmo, Kag
- 10 Lauo Yamba, uguk ta pi' shi: taki a balji, ka,
Yi wa nəzhi ta anawotənni cumgo, ka m'
pim koron kigo:
- 11 tibi,
- Ta yarwo yini wa aduko,
Ka shodun manj ka nan yugo pandi.
- 12 Pon Yesu toko ka pəmo, Aŋ nəzhi, ka, Mog
mag Anaṇi-mu Yamb' mikom.
- 13 Pon m' mai-bura təgudugo todim pip, yi
abudugo ini ka Yesu, yag ta kɔtim ɳai.
- 14 Pon Yesu shiigo ta ponon Yibok, wan
Galilaia: pon cəra ma iki kwatgo pidi kuŋlun
- 15 il taiji. Yi opgo caba ta ma' kalatau miyu,
ba cogi mim pip.
- 16 Pon yi wana Nazaret, pidim yi ilungon ka
kainbo: pon uk m' pip m' yi kan ya, yi
kəngō ma' kalatau puru shino, yi cərini ka ka
- 17 yi mad caba. Dam una yi takarda ananəzhi-
caba Esaia. Yi apgo takarda, wen pidim
baljin, ka,
- 18 Yibok Anaṇi-mu nə ino,
Taki yi pamgo ino ka mon ya cəram bwoŋ
ta anaŋendi:
Yi wotungo ka mon tag tədog mim kərshi,
Ka mezh-pidi to anəmbugum,

- Mon dəb i anarezo,
- 19 Mon tag cor togor Anañi-mu.
- 20 Pon yi nashgo takarda, un anamezh-mana pidei, dii' dizhi : pon she-i mim pip m' ta ma'
- 21 kalatau cibgo yi ruŋ. Pon yi yiko nezhi to yini, ka, Tem ji cam ban ta takarda poki
- 22 k watgo ta kumgu. Yini pip yago kol iki, yini tunun go ki ca' ma togor in' pon ta poni :
- 23 dam yini ka, Shi lauo Yosep'm ? Dam yi ka pima, Mani ma wa nezh cam danjin wa ji to na, Anandau, don iko ya tom : ka naŋ m' mini kungo ka a yazhi ta Kaparnaum, ka ya niŋi
- 24 taki ta ili mikom cumgo. Pon yi ka, Kwuli naŋ nezhi maga, Ananézh-caba nom pizhi ta
- 25 ili miniu cumni nim. Pon cam bwoŋ naŋ nezhi maga, Da puru Elia, manj kaŋiton numjin cori kunuŋ ka ter paindi poki, koṭim kum m' tada yangon ta ki-ilim pip, orop
- 26 kwolot i ne kedi ta Israel ; pon kaigo tul Elia wan tamwom kam dok, wan nom Sharepta dok, ta ili Shidon, tami manj crop kwołoti.
- 27 Tib anawalim kedi ne ta Israel puru Elisaio ananézh-caba ; pon dongo i mum ta talwo kazakazak'in, nom Naimau dok mu ma Shuria.
- 28 Pon manj yini kumon cab taiji ta ma' kalatau,
- 29 iyu pip yan kom bana ; dam yini ilugo, yini kaigo yi ta mana wan tam, yini tuki wan poyob pandim mana miyu laljin ki, ka ka yin

- 30 dagi ted til biyu. Pon yi kobini ta birei wanni.
- 31 Yi wai Kaparnaum, ma' Galilaiam dok.
Pon puru shino yi ba op caba yini : yimblaugo
ka op-caba mini ; taki caba mini na kelum.
- 33 Pon ta ma' kalatau mum dok m' na yibok
buram ka pugut ne ; yi tako caba ba tamatama,
- 34 yi ka, A ! miñi ya nañ ka na, Yesu Lauo
Nazaret ? ka wana kebmu ? kan ga noñ n'
- 35 ponko, Mum Iki Canan ma Yamba. Pon
Yesu pulgo iki, yi ka, Oizh yo, podo iki.
Dam m' bur dako yi ted tili ta talei, ta poduto
- 36 iki, shapudugo mu waim. Yimblaugo pip,
dam yini yago caba api, yin ka, Ca' shi nañ ?
taki yi op buram ka pugut ta kelum ka ponon,
- 37 podau. Dam cera ma iki watgo kwadun pid
kuñlun il taiji,
- 38 Pon yi ilugo ta ma' kalatau, keni' kama'
Shimon. Pon i nene Shimon kom rezo, wi
- 39 ka pada ; yini yag shilu tam Yesu kido. Pon
yi cergo tumini ki, yi pulgo pada ; poduto iki :
pon temtemi ta ilugo, ba yagh wa to yini.
- 40 Ta ugur pula mim pip m' na anambada
tun pada ma iyu kedi katto yini watun tamni ;
pon yi ligo yari iyu pip, dongo iyu ya tom.
- 41 Tib buram kedi podgo i mim kedi, yini tako
caba ba, ka, Ka Lauo Yamba. Yi pulgo iyu,
yi ungo yini ka ne cabam, taki yini pongo yi
Masiya.

4. 42 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 42 Pid dargo, yi podgo tam wai pidim ka korok : pon dugum-mu ba pari, wana tamni,
43 yiniñ par shiñni, ka wannı tamwom. Pon yi ka pima, Lok na de ya ceram bwoñ ma shankwad Yamba to manam nai tibi : taki wotungon ki taiji.
- 44 Badini tagyo ta ma' kalatau Galilaia.

- 5 Pon manj dugum-mu shiñukun yi, kan kumon ca' ma Yamba, yi ni cershi po pal Gennesaret ;
2 yi men inj rap cêñirzhi po pali : pon anayip-coñolo podgo bano ta kabei, nom pod shawo.
3 Pon yi kengo kañjim dok, a ma Shimon, yi yago shilu ka m' pem mund potam ka kogun kaam. Yi dii' dizhi pon ta kañji ba op caba to
4 dugum-mu. Pon m' yi shingo ta cera, yi nego to Shimon, ka, Kogun pidim cori, ka pon ma yel
5 shagu ka kenor wa. Pon Shimon toko, ka, Pobi, mini opgo korma cum kwadun pip, yik
6 wam : pon ki caba miko, na wa yel sha. Pon m' yini yag taiji, yini kergo dugum cogolom
7 kedi ; dam sha miyu ba dwato ; pon yini laugo apwom ta injim dok, ka m' pin wato ukwo. Pon yini wana, yini kendgo po inj pip rap,
8 dam yin ba yek tul am. Pon Shimon Petro, ma yi megu, uku tondo Yesu, yi ka, Wako tamno; taki na mum nom shashilap, Anani-mu.
9 Taki yimbligo, pip ka mim pip ma tamni, ka

- 10 kenor cogolom ban yini keñora ; uk ma taki tam Yakobo ka Yoane, lalin Zebedaio, mim kalgo woten ka Shimon. Pon Yesu nexo to Shimon, ka, Mog ya shom ; dam ji ka wa yip
 11 mii. Pon m' yini katna injwo wan potam, yin mund pip an pini.
- 12 Manj yi ta bir manam dok, mo non, mum dok iki kom wali : pon m' yi meg Yesu, yi bulgo she-ini tili, yi paidi, ka, Anañi-mu, kag loko, pidim ka wanu don ino ya kazak a ne.
- 13 Dam yi culgo yari, lagmun iki, ka, Na loko ; ik ya kazak. Pon temtemi wali kwatudugo
 14 iki. Pon yi nedigo, ka m' pem ne mum : ka wako dama, bal iko to anandon-Yamba, un wa ta ki tedog pugut ma iko, danjin cabam
 15 Mose opungon, ta ki kol cum anambena. Pon cera ma iki ukgo kuto kwatgo pidi : dam dugum-mum kedi kalla, ka ka yin kum caba,
 16 tib ka pada ma iyu kwadi. Pon yi boshi korok, kan pun dilu.
- 17 M' pon temi pur taiji, badini op caba ; Parisaio ka mi ma op tek-cam da ne dizhi agi, mim podgo ta manam pip ma Galilaia ka Yudaia ka Yerosolum : ponon Yamba tamni
 18 kan pudun pada. Pon mo, mii atun mum dok m' kidi to ki inji : yini pargo adoki wan kañabi,
 19 ka lii poni. Taki yini wegu pidim yini wanu adoki wan kañabim, taki dugum-mu, yini

- ambau kimana, têtun yi pip ka laïnji ta bwa
 20 kimana, ta talei po Yesu. Pon m' yi megu
 lizh-kibi ma tamwo, yi ka, Mu, aŋ ub po
 21 shashilapgo ka na. Pon anandakarda ka
 Parisaio ba dañidi, ka, Mu ma nəzh shald
 Yamb' ma a noŋ? Dom ub po shashilap noŋ,
 22 kom Yamb' dok' m? Pon m' Yesu megu
 dañ-caba ma tamwo, yi toko ka pima, Aŋ ki
 23 naŋ m' ma dañun caba ta aku? Manj bwoŋ
 yoko njila, nə na, Aŋ ub po shashilapgo ka na;
 24 ya nə na, Ilu ya mirgi? Pon na ka ma kan
 pono Lauo mu ka kəlum ta ki-ilim kan ub po
 shashilap (yi nəgo ta anañido, ka), Naŋ nəzhi
 25 ka, Ilu, ad laïnjgo, wak kañabgo. Pon təmtemi
 yi ilugo ta iyu, ili wam ban yi tishin, wai manni,
 26 kom cog Yamba. Pon kaag mim pip yan
 eruteurut, dam yin coko Yamba; iyu yan
 gom shø, yini ka, Min meg wam dot təmi.
 27 Ma idei poti' tam, yi eibgo anambizh-shaŋal
 m' dok, cumi Lewi, ni dizhi pidi pizh shaŋal,
 28 yi nəgo ta yi, ka, At pino. Dam yi mundgo
 wam pip, ilu an pini.
 29 Pon Lewi dongo to yi wamanjanam kudi
 ta manni: dugum anambizh-shaŋal ka miin
 30 ŋaim kədim dizhi ag wamanjana a nə. Dam
 Parisaio ka anandakard miyu algo bana i
 anaani, yiui ka, Ta ki naŋ ma shan wa ka əzh
 31 wa ka anambizh-shaŋal ka ananjashilap? Pon

Yesu toko ka pima, Anandom paig da
32 anandaum; kom anambada. Na wana tagou
 kat-ili anandon-pidim, aŋ ananjashilap.

33 Pon yini ka pemo, Anaag Yoane aŋ mund
 wamanjana kwarkwat, tib yiniŋ pudug dilu;
 uk ma tibi tam mi ma Parisaio; pon miko ni
34 shan wa ka ezh wa. Pon Yesu ka pima, Manj
 wanam lara ni tamiwo, kwanaŋ apni mund
35 wamanjana? Puru ma poto, pon ma ad
 wanam lara ma taŋwo, yini wa mund waman-
36 jana pur taiji pono. Tib yinego to yini cabam
 danjin wa, ka: Mu dwad kwal landam lara lii
 i landam manshim; ka yago, yi wa dwad manj
 lara, tib kwal manj lara lok api ka manjakim.
37 Tib mu yel winem lara ta lutum manshim; ka
 yago, winem lara wa tolul luti, yiptuto, tib luti
38 wa shapto. Ponda yel winem lara ta lutum lara.
39 Tib mum eŋ winem manshi loko nam laram;
 taki yi ka, Manjaki koŋ.

6 Pon puru shino yi ni mirgi ta bir yaiyam ka
 cau; anaani ba ced cedaki, badau pori ta yarwo,
2 kan edi. Pon big Parisaio yago caba, ka, Ta
 ki naŋ ma yazh wam mu yazhi puru shinom?
3 Yesu toko powo, ka, Ma eibgo ta takardam ya,
 wam Dawid yago, manj yi ka kum, tib mi ma
4 tamni; ka yi kengo ma' Yamba, yi katgo pɔm
 tershi po Yamba, sha, tib uni mi ma tamni;

- wam mu sham, nom anandon-Yamb' dowo ?
 5 Dam yi ka pima, Lauo mu anañi puru shino.
 6 Puru shinom ñai podna, yi kengo ma' kalatau, ba op caba : mum dok n̄e ta pi' taiji,
 7 pon yarim tom arshi. Pon anandakarda ka Parisaio ni cibni, ka kan yi pud pada puru shino ; yini ka ka yin we pidi lizh caba iki.
 8 Pon yi pongo dañ-caba ma iyu ; yi n̄ego to mum yari arshi, ka, Ilu, c̄eruk ta talei. Dam
 9 yi ilu c̄eri' c̄ershi. Pon Yesu ka pima, Nan maj poku, Don-pidi mu ya puru shino, ya
 10 k̄eb-pidi ? madi ki mu ya shapti mu ? Yi yago eibu kuñun anamben pip, pon yi n̄ego to yi, ka, Culd yargo. Yi yago uk ma : pon yari yatgo
 11 kon. Pon iyu yag kom bana tamatama ; dam yini shimbgo powoñ ki wam yini wa yazhi i Yesu.
 12 Pon pur taiji yi waigo kambandi pudug dilu ; yi kwatgo cuñ pip ta pudug dilu tam
 13 Yamba. Pid dargo, pon yi doko anaani ; yi tembudugo ta talwo bwaina shali rap, tib
 14 yi k̄ek cumwo anawotén : Shimon m' yi k̄ek cumi Petro tañi, ka Andrea malli, ka Yakobo
 15 ka Yoane, ka Pilippo ka Bartolomaio, ka Mattia ka Toma, ka Yakobo lauo Alpaio, ka
 16 Shimon, mum cumi k̄eshi Zhelote, ka Yuda lauo Yakobo, ka Yuda Iskariote, mum yag
 17 ananjogoi-mu ; yi yekgo ka yini, c̄erini pidim

lalash, tib dugum anambinim kędzi, ka dugum-mum wana ta ilim pip ma Yudaia ka Yerosolum, ka il Turo ka Shidon, poki pushin po pali, mim wana kumon caba mini, tib ka
 18 ka iyu ya tom ka pada ma iyu; pon dongo mim reigo po buram ka pugut ya tom.
 19 Dam^d dugum-inum pip ba par lagum iki; taki ponon ni podok ini, kan donun iyu pip ya tom.
 20 Yi ilugo she-ini cibun anaani, pon yi ka, Palin ma ananęndi: taki shan-kwad Yamba
 21 miku. Palin mam agi ka kum shi: taki aku wa yaz kwiñ. Palin ma ma wuzhi shi: taki
 22 ma wa worworo. Manj mii wanu shimgu, manj yini wanu abudugu, ka shaldgu, ka dak cumgu uka ta wam dęsha, taki Lauo mu, ma
 23 palin. Ma ya ka waiz-ik pur taiji, bel tori: taki, mo noñ, wai ma ya tamgu a kęd ta kiton; taki nom powo yago uk ma i ananęzh-
 24 caba. Ya mam ka kwada! taki ma pigu wam
 25 rępgo kaaku. Ya mam agi kwiñ shi! taki kum wa yazhgu. Ya ma ma woro shi! taki
 26 ma wa shigini tib ma wa wuzhi. Dimin mim pip nę caba iku koñ, ya maga! taki nom powo yago uk ma i ananęzh-cabam kom pęlim.
 27 Pon nañ nęzhi maga ma kumoni, Ma amud
 28 anawezhgum, ub koñ ta ki mi ma shimgu, ma cog mi ma ęzh körök iku, pud dilu i mi ma
 29 shaldgu. Mu ma pal shelañwalgoñ dok un

ȯkosh dok tibi ; mu ma ad obakgo, mog kwato
 30 shikalgom tibi. Ka noŋ ya shilu tamgo,
 kwando ; pon tam mu ma ad kingo mog shilu
 31 pidim. Tib danjin wam ma loko mii yadaku,
 32 tib ma ya uk ma yini. Tib ka ma amud mi
 ma amudugu, wam ma ɳan we naŋ ? aŋ ki
 33 tak ananjashilap amdi mi ma amudwo. Tib ka
 ma ub koŋ ta ki mi ma ub koŋ kigu, wam ma
 ɳan we naŋ ? aŋ ki tak ananjashilap ni yazh
 34 taiji. Tib ka ma un cakcaki to mim ma lingon
 kēku, ka, ma wa pizhi tamwo, wam na ɳan we
 naŋ ? tak ananjashilap ni unug cakcaki to
 ananjashilap, ka ka yin pii pidei nam
 35 poapi. Ma amud anawezhgum dama, ub koŋ
 ta kiwo, un cakcaki, ma ya kaak rap'm ; wai ma
 tamgu wa yaz kudi, tib ma wa yaz lalin Canaŋ
 Tamatama : taki yi bok ka anaŋot-tain ka
 36 ananjashilap. Ya ka dol ta aku, danjin Pobo
 37 mikum ka dol m' ta ani. Tib ma shid cabam,
 pon manku wa shidgu cabam : ma bę̄l bad
 kę̄lum'm, pon manku wa bę̄l bad kę̄lum ikum :
 38 ma tę̄do, pon wa tę̄doku : ma unu, pon wa
 unuki maga ; danji koŋ, shinji, yagishi,
 eududu, yini wa unuki poshingu. Dan-wam
 ma daŋgo, a ndash ma wa danj mag takin.
 39 Poŋ yi nę̄go to yini cabam danjin wa, ka,
 Kwanaŋ anambugum dom tuk anambugum ?
 40 yini pip rap wa ukru ta bwam ? Ananjiw-
 wa yok mu ma op caba yim : pon dimin ka yi

- kwatgo cini yi yago uk mu ma op caba yi.
- 41 Dam aŋ ki naŋ m' ka cib lacibok m' ta she-i malgo, pon ka ni yimb pidum ta she-i
- 42 mankom ? A ɳaka, kan manko ka cib pidum ta she-i mankom, pidim ka yan caba ka malgo, ka, Mali, din pud lacibok m' ta she-iko, a ne ? Anayokul-caba, pud pid ta she-ikom cumgo t̄ermin, ka pon ka wa wezhi koŋ yago lob
- 43 pudug lacibok m' ta she-i malgo. Pidum koŋ manj lai laim d̄ešha nim ; tib pidum d̄ešha
- 44 manji lai laim bwoŋ nim. Pidum pip kom pidum kan poni laiwom cumwo. Taki mu ni yuk tuzhi ta awim, tib yini ni yuk wulit ta
- 45 awi mum. Mum koŋ ni pudug wam koŋ ta waim koŋ kaljin ta ani ; pon ananjapyo ni pudug shapyo ta wamanjapyom kalji : taki poniu cera tam nogyom ta ani.
- 46 Tib aŋ ki naŋ ma dobnoŋ Anaŋi-mu, Anaŋi-mu, pon ma yazh wam na nezhim ?
- 47 Ka mu mala wat tamno, ka yi ni kumon caba mino, ka yi ni yazhi wai, na wa opi maga wam
- 48 yi daŋun : yi uk mu ma lal mana, yi upgo bwa, wan piłim cori, yi tub tulei ki pandi : pon m' am yag bil, am ma kaio mal i man taiji, pon
- 49 ta dom yagidim : taki ta lalji koŋ. Pon mum kumgo, ka yi yago waim, a uk mum lalog mana ki bogzhi kwat ka tub-tulei ; am ma kaio malgo kamei, pon t̄emt̄emi ribgo ; dam kębo ma tam man taiji kiro.

- 7 Ma yi kwatgo po nəzh cab manni ta kum dugum-mu, yi kəngō Kaparnaum.
- 2 Pon cobok kenturion m' dok, kibei ta ani,
 3 na pada, ba pod murundum. Pon m' yi kumgo cér Yesu, yi wodgo mim kudi ma ma'
 Yudaia wan tamni, aŋ maj poni ka m' pəm
 4 wat mad ki launi. Mauo, m' kənog tam Yesu,
 ba kukli, yini ka, Yi podgo pidi ma ga yan
 5 taiji yi ; taki kib mamu nə ta ani, tib manni yi
 6 laldamgo ma' kalatau mimu. Pon Yesu yago mirgi ka yini. Pon m' yi podgo pidim tal ka manam, kenturion kaigo tul ananjerri, ka, Anaŋi-mu, mog yad bandiom ; taki na podgo
 7 pidi ma ga kən kamannom : tibi na yago nəzhi na na podgo pidi mizh tamgom : ka nə cam dok,
 8 pon wa don i launo ya tom. Taki na tibi na mum kutshin tul kəlum, tib na na ananjaga tamne : pon na nə ta mu ma, na, Wako, pon yi wanni ; pon ta mum nai na, Wato, pon yi wato ; tib ta cobogno na, Ya wa taiji, pon yi ya.
 9 Pon m' Yesu kumgo cab taiji, yi tunuŋgo caba ki məndam, yi peñurugo ini, nə to dugum-mu ma adog pini, ka, Naŋ nəzhi maga, Pip ka tam
 10 Israel din weg lizh-kib uk shim. Pon mim ban wona shiwogo mana wa wen lauo yag tom.
 11 Corgo, pon yi wargo manam dok cumi keshi Nain ; anaani yago mirgi ka yi, ka
 12 dugum-inum kədi. Pon m' yi ba pod pokar

- mana, mo, kom adog mum mushi, lauom nom
 yi dokdok tam nonni, baitam orop kwolot :
 13 tib dugum-mu ma mana kęd ka nda. Pon
 Ananji-mu megu ta, ini belgo ka nda, dam yi
 14 nęgo to ta, ka, Mozh ya wuzhim. Yi wargo
 ru, pon yi lagumgo inji: pon anambwumi
 cerau cershi. Pon yi ka, Ananwatak, nañ
 15 nęzhi ka, Ilu. Pon mum ban mushi ilugo
 dii' dizhi, ba nęzh caba. Pon yi ungo yi to
 16 nonni. Dam sho kutgo mim pip: pon yini
 coko Yamba, yini ka, Ananęzh-cabam kudi illa
 ta talmu: tibi, Yamba wana diu ka muni.
 17 Cęr taiji ma iki watgo, kwadun il Yudajam
 pip, kuṇlun ilim kursh ru.
- 18 Pon anaag Yoane cęrgo wa taijim pip to yi.
 19 Pon Yoane doko anaanim rap watun tamni,
 kain tulei wan tam Ananji-mu, ka, Ka mu ma
 20 waro, ya mini mezh ki mum ńai? Pon m'
 mim bano wana tamni, yini ka, Yoane
 Anayubul-mu wotamgo watun tamgo, ka, Ka
 mu ma waro, ya mini mezh ki mum ńai ya?
 21 Kot taiji yi dongo i mim kędi, pudgo pada
 ma iyu ka wa ma kwat mu ka bur shapyo;
 tib ta mim kędi kom pugum yi ungo mezh-
 22 pidi. Dam yi toko, yi nę ta yini, ka. Ma
 waku, cęro Yoane wam ma megu ka kumoni;
 anambugum ni mezh pidi, anańido a ni mizhi,
 i anawali potshi, tib anańend-kuma ni kunion

7. 23 CERAM BWON MA TAM LUKA

caba, a ni ilu mim mushi, a ni yazh ceram
 23 bwoñ to anañendì. Tib kan noñ we shaldo
 ka ugur to cumnom, yi paliñ.

24 Pon manj anawotèn Yoane lingon mirgi, yi
 ba cera ma i Yoane ta dugum-mu, yi ka, Ma
 podaku wan kañorokun cib nañ? bada ma
 25 yagidi ibat o? Ma podakuñ mezh nañ dama?
 Mum iki shitshin landam bok o? Mo, mim
 iyu shitshin landam kwatin ka anañwadam
 26 inin añ ma' anamai. Ma podakuñ mezh nañ
 dama? ananézh-cab ya? O, nañ nèzhi maga.
 27 yi yoko ananézh-caba tamatama. Ma yim
 balungon caba iki, ka,

Mo, nañ wot anawotènno to ki idgo.

Mu ma wa don òk miko poko.

28 Nañ nèzhi maga, Ta tal mim laigo orop, muñ
 yok Yoane nim: pon mum lakidau ta shan-
 29 kwad Yamba yoko yi. Dam mim pip, m' yini
 kungo, pip ka anambizh-shanál, adgo Yamba
 yan anandon-pidi, taki yublaugon yubul
 30 Yoane. Pon Parisaio ka mi ma op tek-cam
 da tèdgo kai to cumwo ca' ma Yamba, taki
 31 yublaugo yim. Dam nañ ni' na wanu dan
 32 pud-mu ma minna, tib yini uk nañ? Yini uk
 lalin m' dizhi ta loma, kom dobyu api; mi ma
 nèzhi, ka, Mini pedgo lira maga, pon ma yag
 kollom; mini yago luli, pon ma yag wuzhim.
 33 Taki Yoane Anayubul-mu wana kom shan
 pom kom ezh winem; pon ma ka, Bura nè iki.

- 34 Lauo mu wana, kom shan wa kom əzh wa ;
 pon ma ka, Mo, anandəlo, anaəzh-wine, cər
 35 anambizh-shaŋal ka ananjashilap ! Pon lalin
 cin m' pip adgo ta yan anandon-pidi.
- 36 Pon Parisaiom dok loko uka yi da sha wa
 ka yi. Dam yi kənog ma' Parisaio, yi yan
 37 diu ag wamanjana. Pon mo, manj orop ma
 mana, a ananjashilap ; mad pongo ka yi ni
 dizhi ag wamanjana ta ma' Parisaio, ta ana
 38 tod yəlam m' liŋliŋ, ta cərgo ta pi, pidim ka
 yuni, kom wuzhi, baduto dol yuni am she-ito,
 pon ta pami ɔk kido, ad poto cublun yuni,
 39 pagun yəlamı. Dam m' Parisaiom ban tak kini
 megu, yi dəŋgo caba ta ani, yi ka, Mu zhi de
 ya ananəzh-caba, taki orop ma ni lagum iki,
 ka nda noŋ, kan orop m' kaka, yi da poni, ka,
 40 a ananjashilap. Dam Yesu toko ka pəmo,
 Shimon, na ŋa cabam na wa nəzhi ka. Pon
 41 yi ka, Maiop-caba, nə. Mum unog cugud-wa,
 yi ŋa anaobin rap : ma ka ob shilei won
 42 powat, ma kwipowat. Taki wa ma aŋi ma
 tamwo nim, yi ubudugo poki yinim pip rap.
 43 Mu ma wa amudni yok ani njila ? Shimon
 toko, ka, Naŋ danı mum yi unction po aŋoin
 kudi tamatama. Pon yi ka pəmo, Ka dəŋgo
 44 lop. Yi pəŋurugo ini un orop m' banı, yi nə ta
 Shimon, ka, Kaŋ mez̄h orop zhi ? Na kəna
 kamango, ka undungo am ma war yunom :

mito ta dolgo yuno to am she-ito, yidi ők kido.

45 Ka yadungo cublum: mito yarim mon
kendungan, di da dwadgo kandal cubul yunom.

46 Ka pamgo kinoñ yelam'm: mito ta pamgo

47 yuno yelam m' liñliñ. Añ ki taiji nañ nezhi
ka, Añ ub po shashilap mitom kedi; taki ta na
amdom kedi: mum po wam lakidau ushin, añ

48 amdom lakidau. Pon yi ka pazhi, Añ ub po

49 shashilapji. Pon mim digo ag wamanjana ka
yi ba dan caba ta awo, ka, Mu ma ub po

50 shashilap shi non? Pon yi nego ta orop m'
bano, ka, Lizh-kibi ma tamji madog kiji; war
kon bu.

8 WUNGO yi yago shana ta bir manam kursh
kudi ka manam kursh katshi, kom tagyo kan
yan ceram bwoñ shan-kwad Yamba; mim

2 bwama shali rap tamni, pip ka mim orop m'
iyu donji ka bur shapro ka pada: Maria, cumi
keshi Magdalene, a manj buram pelu pongon

3 ito, ka Yoana, orop Kuza, anañabur Erode,
ka Shusanna, ka mim naim kedin kwandgo
kinwo to yini.

4 Pon m' dugum-mum kedi kalgo, tib mim
pon ta manam pip watun tamni, yi yago caba

5 yini danjin wa, yi ka: Ananjwad wa waigo
shwad shalli: yi ba shwadi, pon bigi uku ta
kilokø; kan ladi yu, pon yidim ta kiton shago.

- 6 Pon bigi uku ki pandi; ta porra, pon aruto
 7 taki ta na am'm. Pon bigi uku ta bir awi;
 8 pon awi kambgo iapi shipti. Pon bigi uku
 ta ilim kon, kambuto, laigo dibi won. Yi ba
 nezh cab taiji, yi tako, ka, Mum ka kumam
 kan kumon caba, dim kumo.
- 9 Anaani majgo poni, ba par pidi cabam
 10 danjin wa. Pon yi ka, A ni unug pondo tuk
 ca' ma shan-kwad Yamba to maga: pon ta
 big mii, nom cabam danjin wa; ka ka tak
 mezhi, yini mezhim, ka tak kumoni yini
 11 lerim. Shi nda cabam ban danjin wa: Shali
 12 nda cab Yamba. Ma ta kilokø a yinim
 kumgo; mai-bura wato pono, pud cabi ta awo,
 ka ka yini li kewoñ dam wa mad kiwon.
- 13 Ma ki pandi a yini, dimin yini kumgo, yini
 pi cabin waiz-ik; taiji ka yarim, yiniñ coru ta
 14 lizh-kibi, pon köt todi yini dwadun ki. Manj
 ugudugo ta bir awi, shi yinim kumgo, yin ba
 kuru miyu, pon a ni shipudwo bam-wa, ka
 kwada ka wa ma ndund ik ma kur shi, dam
 15 yini nag ka laim. Pon ma ta ilim kon, a
 yini, kan dimin ka yini kumgo cabi, yini kut
 kwiñ ta kibim lop, bwon, yini omjau yaz ka
 lai kibei kershí.
- 16 Tib mum lambgo wainalizh-wi tuki lalam,
 lii tul pidindidam; dam yi liiñ ki cakdaki, ka
 17 ka mi ma këndu we wi. An ki wam poyo

8. 18 CERAM BWON MA TAM LUKA

ma wa yaz tatamdam'm nim; tib wam tukshi
ma wa pondowim nim, ta wa yaz tatamdam.

18 Dam ma kan pon pidim ma kumon caba: taki
kan noñ na wa, wa unug wa yi; pon kan noñ
na wam, wam yi dango ka ne tamni wa adoki.

19 Pon nonni ka anamalli wato tamni, pon
20 yini domog k'en tamnim añ ki dugum-mu. Ba
céri yi, ka, Nongo ka anamalgo ni cęñirzhi ta
21 tam, kom par mezhgo. Pon yi toko ka pima,
Nonno ka anamallo a mi ma kumon ca' ma
Yamba, ya wai.

22 M' pon temi pur taiji, yi doni ini kengo
kañji, pip ka anaani; pon yi ka pima, Di min
belam ta pali wan okshu: dam yini kutgo
23 mirgi. Pon manj yini yan mirgi, itida adigo:
pon ibat m' tada yektun ki pali; am ba yaz
24 pash ka yini, murundum ba yazhwo. Dam
yini kengo tam Yesu, pigidi, ka, Pobi, pobi,
minin cogyo. Pon yi tora, yi pulgo ibat ka
25 ban am: dam yini yan ribi, pidi yan yo. Pon
yi ka pima, Njo lizh-kibi ma tamgu? Dam
yini tununingo, sho ne, yini yago caba api, ka,
Dam inu zhi noñ, añ ki tak ibat ka am yi opi,
pon yini lok poni?

26 Dam yini podgo il mi ma Gerasa ma ki id
27 Galilaia. Pon m' yi podgo tam, mum ka
bura ma inim podgo ta mana shimbgo ka yi;
milgo di 'i tədgo landa inim, tib digo ta

- 28 kabim, nom ki-puri. Ma yi megu Yesu, yi belgo luli, yi ugi poni, pon yi nəgo cam ba, ka, Na ya nañ ka ña, Yesu, Lauo Yambam Cañan Tamatama? Nañ wabgo, mog reinom.
- 29 Taki yi ba nəzh buram ka pugut, ka m' pazh poduto i mu taiji. Taki kwarkwat ta kan kuti: mii mezhi mezhi, ini kershı yanlı, tobzhi wa; pon yi kan dwad wam kershın yi, bur kan
- 30 tənli wan kañorok. Dam Yesu majgo poni, ka, Cumgo nañ? Pon yi ka, Wonwon; taki
- 31 buram kędzi kənog ini. Dam anambəna paidi,
- 32 ka m' pəm nə ka yini war kanjerim. Dam dugum kwambani kędzi ni ed wa kambandi: yini paidi ka m' pəm undau əkə kən yin kən
- 33 iyu. Dam yi umi yini. Pon bura podau i mumı banı, kənau i kwambani: dam dugmi yago wo ka kaio wan ra kambilı, çoktun.
- 34 Pon m' anandi megu wam yago, yini wəau,
- 35 wa cər ta bir mana ka pidim ka korok. Pon wargo wau mezh wam yago; yini wana tam Yesu, wen mum bur podaugo ini, ni dizhi pidim ka yu Yesu, iki təshin landa, kañibi
- 36 bwoñ: dam ba sho. Pon anamezhi cərgo pidi
- 37 mad ki anambura to yini. Dam mim pip m' po ili pushin il mi ma Gerasa paidi, ka m' pəm di wannı tamwo; taki iyu yag ənom shom tada:
- 38 dam yi kəngo kañji, shini. Pon mum bur podaugo ini pudgo dilu tamui ka ka yi dii' ka

8. 39 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 39 pemo: pon yi ligo tulei, yi ka, Shik mango, ka tēpud wam kudim Yamb' yaduko. Pon yi waigo kambir manam pip, badini tagon wam kudim Yesu yadigo.
- 40 Ta shizom Yesu shidungon, dugum-mu lokoñ tamatama; taki yini pip ni mezh kini.
- 41 Pon mo, mum dok wana, cumi Yaïro, yi mai ma' kalatau: yi uku po yu Yesu, ba paidi ka
- 42 m' pem k'en kamanni; taki yi na lauom orop, kom da, eor mitom kwalgo taki bwama shali rap podgo, baitam kom murundum. Pon ta mirgim yi wannin, dugum-mu margo yi.
- 43 Pon manj orop podok tom ma ito n̄e cori yag bwama shali rap, manj shago wamañurtom pip to ki anandau, pon pidi don ito ni tainwom,
- 44 ta wana pi, pon ta lagumgo band-tul landni:
- 45 pon tēmtēmi podok tom ma ito wizgo. Pon Yesu ka, A non m' lagumgo ino? Pon m' mim pip shingo poki, Petro ka, Pobi, dugum-
- 46 mu ni ombulugo, kom shiñko. Dam Yesu ka, Anawai lagumgo ino; taki na megu na ponon
- 47 podudugo ino. Pon m' orop pongo ito tukshim, ta wana, ito kom kōñ, ta uku poni ba céri ta i mim pip tul m' ta lagmungon iki,
- 48 ka tul m' donungan it tēmtēmi. Pon yi ka pazhi, Lauo, lizh-kibi ma tamji madgo kiji; war koñ bu.
- 49 Manj yi yan caba, di kwatgom, mum dok

wana ta ma' mai ma' kalatau, yi ka, Laugo mudgo; dam mog pish po Anaop-cabam.

50 Yesu kumge, dam yi toko poni, ka, Mog ya

51 shom: li gom keko, wa mad kid pono. Pon m' yi podgo mana, yi ungo mu keni ka yim, nom Petro, ka Yoane, ka Yakobo, ka pobo

52 lau-orop ka nondo. An wuzh pip, an shigindo: pon yi ka, Ma ya wuzhim; an ki ta

53 mushim, an tida. Pon yimi worgo yi

54 dadésha, taki yini pongo ta mushi. Manni yi kuti yari, yi yago dobyu, ka, Lau-orop, ilu.

55 Dam cirumdo shina, ta il temtemi: pon yi

56nego ka m' un wa pazh sha. Yimbulugo analaido: pon yi ka m' pim ne wam yago mum.

9 Yi doko mim bwama shali rap kali iapi, pon yi ungo to yini ponou ka këlum ki buram pip,

2 tib ka ka yin pud pada. Pon yi wodgo yini, ka m' pim tag shan-kwad Yamba, m' pim don

3 i mu. Yi nego to yini, ka, Ma ad wa ta ki mirgkum, ka ala, ka lutu, ka po, ka shañal;

4 ma ya ka shikal m' rap'm. Pon ka taki ma kën man jila, ma dik pi' taiji, pon ma ya ma

5 ili pi' taiji. Ka taki tika wa pizhgum, dam m' ma ili ta man taiji, ma yid kalau ta yugu

6 taki kol ma ya iyu. Dam yini ligo mirgi, yini batgo ki mana, kan yan ceram bwon, kom don i mu ta pidim pip.

- 7 Dam mai Erode kumgo cér wam pip m'
yago: yi tunungo ki tamatama, taki aŋ nəzhi
8 big mu, ka, Yoane ilugo ta murundum; pon
ma bigi, ka, Elia eugudna; ma bigi, ka, big
9 ananəzh-cabam dok m' da aidigo. Pon Erode
ka, Na kabgo ki Yoane: pon mum naŋ kumon
céra uk ma iki shi noŋ? Dam yi pargo
mezhi.
- 10 Anawotən, m' yin shina, tepudugo to yi
wan pip m' yini yago. Pon yi katgo yini,
wan pidim doto wai manam dok cumi kəshi
11 Betsaida. Pon dugum-mu, kom pondowi,
wauon adog pini: yi lokon tamatama, pon yi
yago ca' ma shan-kwad Yamba to yini, tib
mim iyu loko don doni yi dongo ya tom.
12 Pud ka kwado; pon mim bwama shali rap
wana, yini nəgo to yi, ka, Li tul dugum-mu,
ka yin war mana ka manam ka korok kuŋul-
jin mini, ka titau, ka we wamanjana: taki
13 miniŋ pidim wiwi. Pon yi nəgo to yini, ka,
Umi'maga wam yini sha. Pon yini ka, Ka
tak mini wari pad wamanjana to cum dugum-
muŋ pip zhim, a nom kwakshak m' powat ka
14 cogolom rap, wam ŋai nim, tammu. Taki
tak mim won kwipowat yini podgo. Dam yi
nəgo to anaani, ka M' didau dizhi kwatulji,
15 poapi kwipowat kwipowat. Dam yini yago
16 uk shi, yini ligō pip pidindiu. Pon yi ili

- kwakshak m' powat ka cogolom rap, yi yago
 cib ta kiton, paidi, shiṇli; yi uni anaani, ka m'
 17 pim tero po dugum-mu. Dam yini shago,
 kaawom pip yan kwikwigin: pan katgo big
 shilakim digo tamwo ta lurum bwama shali
 rap.
- 18 Podna temi yi ba pudug dilu, yi doi doni,
 anaani tamni: yi majgo powo, yi ka, Dugum-
 19 mu na na noŋ? Yini toko, ka, Yoane
 Anayubul-mu; pon bigi ka, Elia; pon bigi ka,
 20 big ananęzh-cabam dok m' da aidigo. Pon yi
 ka pima, Pon manku ma ka na noŋ? Pon
 21 Petro toko, ka, Masiya ma Yamba. Pon yi
 22 pulgo iyu. yi ka m' pim ne taiji mum; yi ba
 nezhi, ka, Lok Lauo mu da rei po wa kedi,
 lok da kodi mim kudi ka anamai don-Yamba
 ka anandakarda, ka kwali, pon nunuŋ pudei
 23 wa aio. Pon yi nego to mim pip, ka, Ka mu
 lok mizhi pino, m' dob ini wam, m' pem ad
 24 pidu mini, an pino. Taki kan noŋ lob mad
 kuru mini, yi wa cogyo; pon kan noŋ wa cog
 25 kuru mini eumno, mu taima wa madi. Taki
 kan mu tap ki-ilim pip, pon ka yi kan cog ini
 kan un ini pokai, aiām ma ya tamni naŋ?
 26 Taki kan noŋ ka i' takko ka na ka caba mino
 takin, pon m' Lauo mu wato ta kwadnim
 cumni, ka ma Pobi, ka ma anawotən m'
 27 canaŋ, ini wa tak ka yi. Pon naŋ nezhi maga

ñwuli, Big mim cershí niñi, ma mi ma wa tan murundum'm pip, di yin meg shan-kwad Yambam.

- 28 Tidi ta pi cer taiji taki parpada podgo, pon yi katgo nom Petro ka Yoane ka Yakobo
 29 ini, pon wan kambandi pudug dilu. Yi ba pudug dilu, pon i she-ini mœñulugo yatgo
 30 doto, tib landni yatgo pë ñilipñilip. Pon mo, mim rap ba cera ka yi, a nom Mose ka Elia;
 31 iyu balji kom kwada, yini yago cer podog
 32 mirgim yi wa yazhi ta Yerosolum. I Petro ka ma mi ma tamni tada yag kom itida: pon taki yini omjau ka idei, yini megu kwadni, ka
 33 mimi rap m' cœñirzhi ka yi. Dam manj yin abdungon ka yi, Petro nengo ta Yesu, ka, Anañi-mu, dium niñi koñ mini: dam di min don kundur kunuñ; dok to ka, dok to Mose,
 34 dok to Elia: kom pondo wam yi nêzhiñ. Pon manj yi nêñ cab taiji, adam wana, kañun kiwo: dam manj yini këngon kaadami, iyu
 35 kom shö. Pod dilu pona ta adam, ka, Shi Launom têndshi: ma kan kum caba tamni.
 36 Pon m' dil yago, wen Yesu doi doni. Yini yo, dam pur taiji yini cërgo wau yini megu mum, kam dok.
 37 Pon pidi kwalgo, manj yini yektaun ta
 38 pandi, dugum-mum këdi shimbgo ka yi. Pon mo, mum dok ta dugum-mu tako caba ba, ka,

Maiop-caba, nañ paidgo, cib launo; taki launo
 39 dokdok kom yi: pon mo, bura ba kuti, lul
 bezhigo nañ; ba regidi, lin pulimbuli; ta kan
 40 podi na tomi, yan kęb iki. Dam na paidgo
 anaako, na m' pim pudu; pon yin domgom.
 41 Dam Yesu toko, ka, Ai pud-mu kom kęnd
 lizh-kibi kom shashilap, na wa diu ka maga,
 na edun ka maga, podun köt nañ? at laugo
 42 watun niipi. Yi w̄atun pono, pon bura kębgo
 yi, ba regidi tamatama. Pon Yesu pulgo i
 buram ka pugut, donun i lauo ya tom, pon yi
 43 uni pobei pidei. Dam yimbulugo yini pip
 kudi ma tam Yamba.

Yini ba tunuñ ki wam pip m' yi yago, pon
 44 yi nęgo to anaani, ka, M' ca' shi kęn kañumgu
 45 kwin: taki wa unug Lauo mu ta yar mii. Pon
 yini lęrgo ka cab taijim, a tukshi kiwo, ka ka
 dam yini meim; tib yiniñ shod maj pidi cab
 taiji.

46 Pon shin yago ta talwo, yini ka noñ ta
 47 talwo yoko apni. Pon m' Yesu megu shinom
 48 ta awo, yi il layibli, lii ani, pon yi ka pima,
 Kan noñ pi layibul ma ka cumno, yiñ pizhno:
 tib kan noñ pino, yiñ pizh anañai-tullu: taki
 mum lakidan taimatama ta talgu, yi kudi.

49 Pon Yoane toko, ka, Anan̄i-mu, mini
 megu mum dok nom pudug bura ka cumgo;

pon mini kватго yi, taki yi ni adog pi ka
 50 minim. Dam Yesu nęgo to yi, ka, Ma kwatom:
 taki mu ma yazhgum a enmgu.

51 Podna t̄emi, puru ma wanu pizhni ta
 kiton̄, yi kwadulugo she-ini. ka ka yi war
 52 Yerosolum, yi wodgo anawot̄en m' rap lii
 poni: dam yini waugo, k̄en manam dok ma mi
 53 ma Samaria, ka ka yin kand kini. Pon yini
 pigu yim, taki she-ini uka yin̄ wai Yerosolum.
 54 Pon m' anaani nom Yakobo ba Yoane meḡu,
 yini ka, Anan̄i-mu, ka min n̄e ka m' wi yekto
 55 ta kiton̄ k̄ebwo, ka lobi? Pon yi peñurugo
 56 ini, ya pula iyu. Pon yini wargo manam n̄ai.

57 Yini ba mirgi, pon mum dok ka p̄emo,
 58 Kag war jo, na ad pigo. Pon Yesu ka p̄emo,
 Owo n̄a bwa, tib yidiñ ta kiton̄ n̄a pidindiu;
 pon Lauo mu ka pidim yi wanu lizh kinim.
 59 Yesu nęgo to mum n̄ai, ka, At pino. Pon yi
 ka, Anan̄i-mu, undun ɔk̄o n' wal pono termi.
 60 Pon yi nęgo to yi, ka. Mund anandopok ka
 wal dopogwo; miko ka wako ka n̄an c̄er shan-
 61 kwad Yamba. Pon mum n̄ai tibi ka, Na wa
 adog pigo, Anan̄i-mu: pon undun ɔk̄o ma na
 62 n̄en pono mi ma mann termi. Pon Yesu ka
 p̄emo, Taki mu, ka yi li yari i jañaldan̄ wodo,
 pon ka yi ni cibud pi, yi podgo pidi shan-
 kwad Yambam.

10 Yago pi Anan̄i-mu tēmbudugo m' nai
 kwipelu, yi wodgo yini rap rap lii poni wan
 mana ka pidim pip m' yi wanu pod manni.
 2 Tib yi ka pima, Mani pet-wa yag kēdi, pon
 anawotēn katshi: dam ma pud dilu tam Anan̄i
 pet-wa, ka ka yi kai tul anawotēn wanu pet-wa.
 3 Ma waku; mo, nañ wotku, uka ma lau-tenjim
 4 ta tal lalutu. Ma ad wamayel-kinam, ka
 5 lutun, ka tagam; ma tai mu okom. Pon m'
 ka ma kēn kab zhila, tērmin ma nē ka, M'
 6 togor ya man ji. Pon kan lauo togor nē ta
 pi' taiji, togorgu wa diu iki: ka dam nim, ta
 7 wa shizo watun tamgu pidei. Ma omak dizh
 ta man taiji, kom shan wa kom ezh wa ma
 tamwo: taki anawotēn lob pizh wa ma
 8 wotēnni. Ma ya rigrig'm ta mana. Pon ka
 ma kēn man zhila, ka yin lokku, ma kan sha
 9 wam tērs hi poku: ma kan don i anambadam
 ta pi' taiji, ma nē to anambēna, ka, Shan-
 10 kwad Yamba ba pod tamgu. Pou ka ma kēn
 man zhila, ka yin lokkum, ma podaku, wan
 11 kambir mani, nē ka, Tak kalau ma mango,
 andji yumu, mini yidtaku: pon ma kan poni,
 12 shan-kwad Yamba ba podo. Nañ nēzhi maga,
 Cilipi ma wa yazh i Shodoma pur taiji, ka
 manj ma wa yazh i man taiji, ma Shodoma
 13 lele. Ya nji, Korazin ! ya nji, Betsaida ! taki
 ka wamambonon m' yago ta talgu de ya ta

10. 14 CERAM BWON MA TAM LUKA

Turo ka Shidon, da yin da kat ili, iyu tētshin
14 landam calala, dizh ta doka. Pon cilipi ma
wa yazh i Turo ka shidon puru wēr-kwin ka
manj ma wa yazh iku, ma Turo ka Shidon
15 lēlē. Tib ji, Kaparnaum, wa ilji toñ ya? ci
16 wa yēko wan Aides. Mu ma kumongu añ
kumonno; tib mu ma kodgu añ kotno; tib mu
ma kotno añ kot anawotēnno.

17 Kwipelum bano shina ka waiz-ik, yini ka,
Anan̄i-mu, tak bura yago ta yarmu ka cumgo.
18 Pon yi ka pima, Na megu Shatana kom ugur
19 ta kiton̄ uk am ma kilip. Mo, na ungo kēlum
maga m' kan ladun ki azhi ka pondi, ka
kēlum ponou m' pip m' tam anawezh-mum:
20 tib wa ma wa domangu nim, kam dok. Pon
ma wai ik ka shim, a ndaki bura yag ta yargu;
ma wai ik taki cumgu balulji ta kiton̄ dama.

21 Kot taiji wado ini waigo ka Yibok m'
Canan̄, dam yi ka, Nan̄ coko, Pobi, Anan̄i
kañiton̄ ka ki-ili, taki ka tukgo wa taiji ki
ananjin ka mim darshi, pon ka oko yini to
lalin: q, Pobi; a ndaki ta wam ik waingon.
22 Undungo wam pip Pono: kan Lauei noñ mu
ma poni nim, nom Pobei; tib kan Pobei noñ,
poni nom Lauei, tib poni, kan noñ, Lauei loko
23 obi ta yi. Pon yi pēñurugo ini un anaani,
shal caba, ka, Palin̄ she-idum meg wam ma
24 mezhi: taki nañ nezhi maga, ananézh-caba

kedi ka anamai parudugo mezhi wam ma mezhi, pon megum; tib yini parudugo kumon cabam ma kumoni, pon kumgom.

- 25 Pon mo, anaop-cam da çerini, badigo magni, yi ka, Maiop-caba, a nañ m' na wa yazhi, na kan tap kurum boqo tamatama?
- 26 Pon yi ka pemo, A nañ m' balji ta tek-cam
- 27 da? ka eib kandakard naña? Yi toko, ka, Ka amud Ananji-mu Yamb' miko ta shuldungom pip, ta kékompip, ta tomgom pip, ta akom pip;
- 28 tib ka amud apko uk m' ka amduñ iko. Pon yi ka pemo, Ka toko lop: ya taiji, pon ka wa
- 29 kuru. Pon taki yi loko adog ini yan anandon-pidi, yi nego ta Yesu, ka, Dam apno noñ?
- 30 Yesu toko, ka, Mum dok ni yeko ta Yerosolum, war Yeriko; pon yi uku ta tal anañwadi;
- 31 anambena wopudugo landni, mali, tedi, kom par inurundum, wauo. Pon anandon-Yambam dok ni mirgi, yi yaigo yaiji ok taiji:
- 32 pon m' yi megu yi, yi kobi' shap. Uk ma taki mu ma Lewim dok, ma yi podna pi' taiji, men
- 33 yi, kobi' shap. Pon mu ma Samarian dok kom mizhi podna pidim ka yi: pon m' yi megu,
- 34 i' belgo. Dam yi wargo ani, yi ombul i padi, ba dir yelam ka wine ta ki: pon yi ligi yi to
- 35 ki wamawodnim cumni, adi wan kaina' roñom donji, ba popti. Pid kwalgo yi pud shilei rap, uni mu ma mana, yi ka, Ka popudni: pon ka

10. 36 CERAM BWON MA TAM LUKA

ka cög nau m' nai, mino, ma na shido pidei,
36 na wa unuki ka pidei. Ta tal mim kunuñ zhi,
kan nəzhi ka ka ya ap mum uk ta tal anañwadi
37 mu zhila? Pon yi ka, Mum dolgo ani ka yi.
Pon Yesu nəgo ta yi, ka, Wako, ya uk ma taki.
38 Ym ba mirgi, yi kəngō manain dok: manj
39 orop cumi Marta loko yi ta mando. Tib ta nə
maldo cumi kəshi Maria, ta kan dii po yu Yesu
40 taki, aŋ kumon caba mini. Pon pishgo po
Marta yazh-wam kədi; dəm ta wana tamni, ta
ka, Anañi-mu, mallo mundgo na don dono ki
yazh-wa, ka kwin'm ya? dam nə ka m' pazh
41 ukno. Pou Anañi-mu toko ka pazhi, Marta,
Marta, ciŋ bam wam kədi, tib ciŋ par cilipi:
42 de ya wam latika, ka dok, kən: taki Maria
təndgo tuñwam koŋ ma wa adoki tamdom.

11 PODNA təmi yi ba pudug dilu ta pidim dok,
pon m' kwatgo poki, big anaanim dok nəgo to
yi, ka, Anañi-mu, otam pudug dilu, uk m'
2 Yoane oko anaani tibi. Dam yi ka pima.
Dimin̄ma pud dilu, ma nə ka, Pobi, m' cumgo
3 ya canan. M' shan-kwadgo wato. Undam
4 po mimu lob pudei pudei. Tib ub po
shashilapmu ka mini; taki manu tibi, minin̄
ub poki ka mim pip m' obmu ta kiwo. Tib
mog amu wanu todim.

5 Pon yi ka pima, Mu mala ta talgum ka cero,

- wa mizh tamni ta talcum, wa nezhi ta yi, ka,
 6 Cero, kwandun kwakshak kunuŋ; taki cer
 minom ta mirgi wana tamno, pon n' ka wa
 7 ma na lino ponim; pon muin ta mana da toto,
 ka, Mog pish ponon: pomana nashshi pono, tib
 lalinno ni tamno pidindida; na dom il unuki
 8 kam? Naŋ nezhi maga, Ka tak yi wa il unuki
 yi taki yi cerrim, pon taki bamin mini, yi wa
 9 ilu, wa unug wa ma ḥendi to yi. Tib naŋ
 nezhi maga, Ma kau shili, wa unuki maga;
 paro, ma wa wezhi; nan iki, wa api to maga.
 10 Taki mim pip ma shilu aŋ pizhi; tib mu ma
 pari aŋ wezhi; tib mu ma nan iki, wa api to yi.
 11 Mu ma talgu a ne, yi pobi, ka launi shil
 12 cogolo, yi yet ki cogolo azhi uni to yi? Ka
 13 dam yi shil dom, un pondi to yi? Ka dam
 maga, kom shapyo, pongo unug togor m'
 bwoŋ ta lalingu, Pokum ta kiton wa unug
 Yibok m' Canan ta mi ma shilu tamni yoko
 m' pip'm?
 14 Pon yi ni pudug bura, tib ta na kənd-pok.
 Pon m' bur podudugo, anaŋend-pok yago
 15 caba; dugum-mu tunuŋgo ki. Pon bigwo ka,
 16 Yin pudug buran Bezebol, mai bura. Pon
 bigi, kom magni, pargo tamni wamambondowim
 17 wan ta kiton. Pon yi, taki yi pongo daŋ-cab
 miyu, ka pima, Ka il-mai mala abud rap ya
 api, wa shapto naŋ; tib mana ma ya api ugi.

11. 18 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 18 Tib ka Shatana abud rap ya i' doni, shan-kwadni wa cero ḥaka? taki ma ka na ni
 19 pudug buraṇ Bezebol. Pon ka na ta Bezebol ni pudug bura, lalingu ni pudukin ḥon? dam
 20 yini wa yaz anawer-kwingu. Ka dam na ni pudug buraṇ poyer Yamba, shan-kwad
 21 Yamba podna taingu pono. Dīmin anandom katshin wa ma mbana koron talmanam cumni,
 22 kina mini pinei çokom: pon dīmin mum yogigo ka tom mini yekna tondoni, ma yi latgo kini, yi kwadi tamni wa ma ḥan inim
 23 ban yi lig keni iki, tiktun kwadwai. Mum ka nam aṇ yazhno; tib mu ma yuki ka nam aṇ
 24 wopti dotok. Buram ka pugut, dīmin ta podi i mu, ta ya mizhi ta bir pidim am nim, kan par shino. pon taki ta wegum, ta ka, Na wa
 25 shizo wan kaṇabno, pidi man potungon. Pon
 26 m' ta wana, ta wegu pamji, tēkshi. Ta wat pono, katto buram ḥai pelu, manj yogudugo ka shapro; pon yin kēmdauon diwon pi' taiji: dam dešhi ma pi tam mu taiji yok manj tubu.
 27 Pon manj yi nēn cab taiji, manj orop m' tam dugum-mu tako caba ba, ta ka pēmo, Palin agom angon ga, ka widi mog cumbgo.
 28 Pon yi ka, Mani palin mi ma kum ca' ma Yamba ka pizhi.
 29 Pon m' dugum-mu ba kalo tamni, yi yiko nezhi, ka. Pud-mu zhi a pud-mum shapshi:

- aŋ par wamambondowi; pon wa unug wamambondowi to yinim, nom wamambondowi
 30 Yona. Taki poapi ka Yona yaigo wamambondowi ta mi ma Ninewi, uk ma taki Lauo
 31 mu wa yazo ta pud-mu zhi. Maim orop ma ton̄ wa ilu ta köt wər-kwin ka mim ta pud-mu zhi, ta wa bəl bad kəlum ma iyu: taki ta wanauŋ pidim ka kwat po ili, ka kad kum cin Solomon; pon mo, wam yok Solomon nə niŋi.
 32 Mi ma Ninewi wa ilu ta köt wər-kwin ka pud-mu zhi, yini wa bad kəlum ma iyu: taki yini katgo ili daŋjin tagi Yona: pon mo, wam yok Yona nə niŋi.
- 33 Mu nim, kan dimin yi lambgo wamalizh-wi, li ta bwa, ka tul kodop, yi liŋ ki cakdaki
 34 dama, ka ka mi ma kənd we wi. Wamalizh-wi ma iko a she-iko: dimin she-ik tom, ikom pip shaŋjaŋ tibi; pon dimin ta shapshi, iko
 35 rim tibi. Dam ka kan poni ka wamaai iko
 36 rim'm ya. Ka dam ikom pip shaŋjaŋ, ka pidim rim nə tamdom, ta wa yaz shaŋjaŋ pip, poapi ka dimin wamalizh-wi aigo ka ka kilipi.
- 37 Ma yi kwatgo po caba, Parisaiom dok tako kini ka m' pəm wato ka sha wa ka yi: dam
 38 yi kəngō, yi yan diu ag wamanjana. Pon m' Parisaio megū, yi tunuŋgo tamatama, taki di
 39 yi palog inim di wamanjan podnam, Pon Ananji-mu ka pəmo, mima shi ma Parisaio ni

11. 40 CERAM BWON MA TAM LUKA

popud telpi tindi ka timbeli; pon kaiku
 40 kwatshin kwad-wa ka shapro. Anandomar,
 41 mum dongo telpi dongo kañabim tibi? Pon
 ma han un ta ki wamandogor wa ma kañabei;
 pon mo, wam pip kazakazak to maga.

42 Pon ya mag Parisaio! taki ma tibul mint
 ka ru ka alam pip bwama, un tiblakim dok,
 pon ma shag wéram koñ ka amid Yamba : pon
 wa taiji ma de ya, tib ma da mund yash wam
 43 banom. Ya mag Parisaio! taki kib pidindiu ma
 44 poki ne ta aku, ka kib tain m' ta loma. Ya
 maga ! taki ma poapi ka purim tukshi, pon mi
 ma lat ki pongom.

45 Pon big anandék-cam dam dok toko ka
 pemo, Maiop-caba, kañ nezh ea' shi, ka kan
 46 shaldun min taki. Pon yi ka, Ya mag tibi,
 anandék-cam da ! taki mañ lizhi ta ki mii
 adok m' adoki cilip, pon manku ma ni tan
 47 adoku poyargum dok'm. Ya maga ! taki ma
 ni lal pur ananézh-caba, nom poku toku yini.
 48 Dam ma anañol, ma ni lop wotén nom poku:
 taki anambéna toku yini, pon manku ma ni lal
 49 puru. Añ ki taiji tibi ein Yamba ka, Na wa
 wot ananézh-caba ka anawotén to yini ; bigi
 50 yini wa togni ka kai ; ka ka wa dop obi i pud-
 mu zhi taki tom in' yipudugo yarim tungon
 51 tul kuru ; yarim tul tom Abel pongon podun
 tom Zakariam çokø ta bir pand-Yamba ka ma'

- Yamba : o, nañ nəzhi maga, wa dop obi i pud-
 52 mu zhi. Ya mag anandék-cam da ! taki ma
 adgo wamaap pondo-caba təd niŋi: manku ma
 kəngom, tib mi ma ba keuo ma kwati.
 53 Pon m' yi podgo ta pi' taiji, anandakarda
 ka Parisaio ba dokam poni tamatama, yini ba
 54 par lizhni ta nəzh-cabam kədi ; yin anji, ka ka
 yin yip cam pon ta poni.

12 Köt taiji, manj dugum-mum kədkədi kalgon,
 nom lapud api, yi yiko nəzhi to anaani tərmi,
 ka, Ma shan ik ka yeast Parisaio, shi yokul-
 2 caba. Pon wam tukshi ma wa yaz tatamdam'm
 nim; tib wam poyo ma wa pondowim nim.
 3 Dam kan nañ m' ma nəg ta rim, wa kumoni
 ta pidim can; tib cabam ma nəg ta kuma ta
 4 kabi ma pi, wa tagi ta kimana. Nañ nəzhi
 maga, apno, Ma shod mi ma kwal i mum, pon
 m' kwat poki, wam nai m' yini wa yazhi nə
 5 tamwon. Na wa ob mum ma wa shodi to
 maga: ma shod muun ma yi k watgo po k wali,
 yi na kelum tədoki ta Gecnna; o, nañ nəzhi
 6 maga, ma shod yi. Añ pad layid powat po
 kob rap'm ? tak manj dok, mundi tam
 7 Yambam. Pon tak ok kigu a ni madi pip.
 8 Ma ya shom: ma koñ yok layidim kədi. Nañ
 nəzhi maga, Ka noñ ya kol ino ta i mii,
 Lauo mu wa yazh kol iki ta i anawotən

9 Yamba: pon mu ma shin pono ta i mii, wa
 10 shin po məndam ta i anawotən Yamba. Tib
 kan noŋ nə caba i Lauo mu, wa ub poki ka
 yi: pon wa ub poki ka mu ma shald Yibok m'
 11 Canan'ın. Dimin yini kat maga wan tam
 anaŋalatau, ka anamai, ka anaŋlum, ma kwin
 12 pidi top cabam, ka cam ma wa nəzhi: taki kət
 taiji wado Yibok m' Canan wa opi maga
 cabam lop nəzhi.

13 Pon mum dok ta dugum-mu nəgo to yi, ka,
 Maiop-caba, ka m' pəm mallo min tikud wa
 14 ma pomu ka pəmo. Pon yi ka pəmo, Ango
 yan anawər-kwin ka anandikud-wa to kigu
 15 noŋ, abo? Pon yi nəgo to yini, ka, Ma kan
 poni, shan iku ka per-wam pip: taki ka nogyo
 nə tam mu, kuru mini to tam wa ma tamnim.
 16 Pon yi nəgo to yini cabam danjin wa, ka,
 17 Yaiya ananwadam dok yago wa kədi; pon yi
 tunuŋgo ta ani, yi ka, Na ya ŋaka, taki na ŋa
 18 pidim na wanu yel wanom? Dam yi ka, Na
 ya nji: na wa kip tab mino, pon n' lal nam
 kudim yoko; pon n' yel eau minom pip ka kina
 19 mino ta kabei. Pon n' nə cirumno, ŋa,
 Cirumno, ci ŋa kinam kədi kumbji po cor kədi;
 20 shino, sha wa, ə wa, ya palam. Pon Yamba
 ka pəmo, Anandomar, tem zhi ta cum a ni par
 cirumgo ta tamgo; pon wam ka dongo ya ma
 21 noŋ? Uk taiji a mu ma kumb kina to cumni,
 pon yi ka kwad cum Yambam.

22 Pon yi nəgo to anaani, ka, Dam naŋ nəzhi
 maga, Ma kwin kurum ma kurshin ka wam ma
 wa shanim; ma kwin ik ka wain ma wa
 23 tədokim. Taki kuru yok wanjanjani, tib ik
 24 yok landi. Ma kan yimb shəli, yini shə wam,
 pet wam; kab kal-wa ka taba nə tanıwoin;
 Yamba ni unug wamanjanwo: ma kon yok yidi
 25 uka naŋ! Mam pip kan noŋ, ka yi kwini, yi
 dom uk kud tam kuru minim daŋgo rōzpak
 26 dok? Ka dam ma dom yagh wam lakidaum,
 27 aŋ ki naŋ ma kwin bigi? Ma yimb pil-wa.
 ka yini lənd wam, yini lək wam; pon naŋ
 nəzhi maga, Solomon, manj yi ka kwad minim
 28 pip, iki təshi uk manj dok'm. Ka dam Yamba
 təkok i korok m' ta kaya uk ma, wam təmi nə,
 pon dozhi a ni tədoki ta rubit, yogi nda kaka
 29 ka maga, mam ka kənd lizh-kibi? Ma kan
 par wam ma wa shanim, ka wam ma wa əzhim,
 30 ma ya ka kaagom rap'm. Taki tun mim ta
 ki-ili, ni parud wa taijim pip: pon Poku pongo
 31 ma ŋa kənd wa taiji. Pon ma kan par shan-
 32 kwadni, pon wa tap wa taiji ka maga. Ma
 ya shəm, ladugum tenji; taki i pobi waigo ka
 33 unug shan-kwadni maga. Ma wai wa ma
 tamgu, un wamandogor; ma don eumgu
 wamayel-kina nam ma manjyoi, kina ma
 kulim ta kiton, pidim ananjir wargom, tib
 34 ŋukulo shaptim. Taki pidim ka kingu,
 kękuŋ pi' taiji taki.

12. 35 CERAM BWON MA TAM LUKA

35 Ma kę̄yro kamgu, m' wamalizh-wigu ya
 36 ka wi; manku ina ya uka mi ma mezh ki
 Anañiwo, ma yi shid ta shan wa ma wula; ka
 ka, dimin yi wato, ka yi nan pomana, yin apti'
 37 temtemi. Dimin anañi-mu wato, ka yi we
 cobogni kom çek pidi, palij cobok taiji: kwuli
 nañ nəzhi maga, yi wa kę̄r kamni, yi wa lizhwo
 38 pidi wamanjana, pon wat ba unuki yini. Ka
 yi wat ta talcum, ka nda köt waiz wuzh yabi,
 39 pon wewo uk ma, palij mi taiji. Pon ma kan
 poni ji, miñ ma mana, ka yi dañ pondo köt
 mizh ananjiri, yi da un manni ka eugidim.
 40 Manku taki, ma don ik donji: taki ta kötim ma
 ni dañim, Lauo mu wato.

41 Pon Petro ka, Anañi-mu, ka nəzhi ea' shim
 42 dañjin wa to inini, ya ta mim pip taki? Pon
 Anañi-mu ka, Dam a noñ anañabur m' kibei
 koñ ka ein, mun anañini lii to ki manni, ka ka,
 ma poto, yi kan un wamanjanwo dañji?
 43 Palij cobok m' anañini wato, me kom yazhi
 44 uk ma. Nañ nəzhi maga ɻwuli, yi wa lizhni
 45 ki wam pip ma tamni. Pon ka cobok taiji dañi
 ta anı, ka, Anañino ni tondu ta mizhi; ka yi
 kut mal cobok m' wana ka cobok m' orop, ba
 46 shan wa ka ɻzh wa, yer ini min; anañi cobok
 taiji wato purum yi men kinim, köt m' yi
 pongón'm, pon yi wa abud iki, pon yi wa unug
 wa ma məndam, kali ya mim kibei dəsha.

- 47 Pon cobok m' pongo wam kaag Anañini loko,
 ka yi dongo i' donjim, ka yi yag wam danjin
- 48 caba minim, wa shwatni kedi; pon mum
 pongom, ka yi yag wam po shwati, wa
 shwatni latika. Pon kan unug wam kediñ to
 non, wa dop obim kedi iki: tib wa shil wam
 kedi tam mum yimi ungon wam kedi.
- 49 N' wanañ tēdog wi ta ki-ili; ka wargo
 50 kush termin, nañ par nañ? Yublu ma wanu
 yubuldo añ cumno; ino shinzhi uka nañ podun
 51 ta tegudun! Mañ danidi n' wanañ unug
 togor ta ki-ili? M'm, nañ nezhi maga; a
 52 tikto dama: taki dam zhi, mim powat wa yaz
 ta manam dok, kunuñ wa wezh-rap'm, rap wa
 53 wezh kunuñ'm. Yini wa tikud api, pobi
 wezh lauom, lauo wezh pobim; noni wezh
 lauom orop'm, lauom orop wezh nonim; ona
 wezh wurugdom, wuruki wezh ondom.
- 54 Pon yi négo ta dugum-mu taki, ka. Dimin
 ma me adam ni ilu ta ők ugur-puda, temtemi
 55 ma ka, Am ni wato; pon yat uk ma. Tib
 dimin ibat ma ton ni kobu, ma ka, Pidi wa
 56 yaz wi; pon yat uk ma. Anayokul-caba, ma
 pongo mad pidim ta ki-ili ka pidim ta kiton;
 57 pon a ñaka ma ponog mad köt shim? Añ ki
 nañ manku ma doku iku ma wer wam
 58 bwoñ'm? Taki dimin mu ma ya kwin
 ka na ba mizhi war tam anañelum, ka pirgud

12. 59 CERAM BWON MA TAM LUKA

mir kig ka yi; ka shodun manj yi culgo wan
tam anawer-kwin, pon anawer-kwin ungo
59 dogari, pon dogari tek ta ma' lizh cobok. Nañ
nezhi ka, Ka wa podok ta pi' taijim, kam dok,
podun ka añun po lawaim kwadungon poki.

13 Kot taiji wado big mii ne, yiniñ céri to yi i
mi ma Galilaia. Pilato shako tomwo
2 ka wamambid-kiwo. Yi toko ka pima, Mañ
dañ mi ma Galilaia taiji a ananjashilap m'
yoko mi ma Galilaiam pip, taki yini reigo po
3 wa taiji? M'm, nañ nezhi maga: pon, ka ma
dwadi kim, mam pip wa cogyo uk ma.
4 Ka mim. bwama shali parpada, kimana
ugudugo kiwo togaugo, mañ dañ yini a
anandaram yoko mim pip m' kursh ta
5 Yerosolum? M'm, nañ nezhi maga: pon, ka
ma dwadi kim, mam pip wa cogyo uk ma.
6 Pon yi nexo ca' shim dañjin wa, yi ka;
Mum dok na tuzhi lambji ta yaini; yi wana
7 kom par lai iki pon wegum. Pon yi nexo to
anawodi, ka, Mo, na na wato cori yag kunuñ
zhi, kom par lai ta tuzh shi, pon na wezhim:
8 kazu; ta ki nañ ta shaptun ili pokai? Pon yi
toko, yi ne ta yi, ka, Pobi, mundun ne milim
9 taki, ma na wodi, yan shupu: pon ka da yib
yaz ka lai pi, kon; ka dam yagom, ka kazhi.
10 Puru shino yin op caba ta ma' kalataum

- 11 dok. Pon mo, manj orop m' ka buram ka kəndtom cori yag bwama shali parpada; iki
 12 wurumji, ta dom cop it kon'm. Pon m'
 Yesu megu ta, yi doko, pon yi ka pazhi, Ia
 13 wargo pətshi ka kəndtomji. Pon yi ligo yari
 iki: pon temtemi ito copudugo, baduto cog
 14 Yamba. I mai ma' kalatau yag nom bana
 taki Yesu dongo i mu puru shino, dam yi toko,
 yi nəgo ta dugum-mu, ka, Purum wotən
 yano paindi: dam wat ta kabei, wa dou iku,
 15 wat puru shinom. Pon Anəni-mu toko poni,
 yi ka, Anayokul-caba, mam pip, kan non, yi
 kan pət tanya ka lanɔr mini, culi wan pidi əzh
 16 am puru shinom? Dam obzhi, taki ta lauo
 Abraam, manj Shatana kərgo, mo, cori
 bwama shali parpada, yago lop pət wam kərshin
 17 shi puru shinom? Pon manj yi nən cab taiji,
 i anawezhnim m' pip takko: pon i dugumi-mum
 pip waigo ka wam kudim pip m' yago tamni.
 18 Dam yi ka, Shan-kwad Yamba uk naŋ?
 19 tib na wa daŋiŋ naŋ? Ta uk shala mustard
 m' mum dok adgo tədi ki yainim cumni; ta
 yago kambo, yat pidu; pon yidim ta kiton
 digo pakdo.
 20 Yi nəgo takin, ka, Na wa daŋ shan-kwad
 21 Yambaŋ naŋ? Ta uk yeast m' manj orop
 adgo tuk ta kutum daŋish kunuŋ. podun
 yeast kwadun ikim pip.

13. 22 CERAM BWON MA TAM LUKA

22 Yi ba bapud ki manam kursh kudi ka
 manam kursh katshi, kan op caba, kan wan
 23 Yerosolum. Pon mum dok ka pemo, Ananimu,
 mim kiwo madi latika? Pon yi nego to
 24 yini, ka, Ma pirgud keno to pomanam bitil:
 taki, nañ nezhi maga, mim kedi wa par keni,
 25 pon yini wa dominium. Ka taki mu ma mana
 ilugo, nash pomani, pon ma kutun ceñro ta
 tam, kom nan pomani, ba nezhi, ka, Ananimu,
 aptamu; pon yi wa topi, wa nezhi maga,
 Na pongo maga ka pidim ma watungon'm.
 26 Pon ma wa yip nezhi pono. ka, Min shag wa
 ka ezh wa ta iko, tib ka ok caba ta bir mamu;
 27 dam yi wa caba, wa nezhi maga, Na pongo
 pidim ma watungon'm; ma waku tamno, mam
 28 pip anawot'en kęb-pidi. M' ma me Abraam
 ka Isaak ka Yakob ka ananézh-cabam pip ta
 pidi shan-kwad Yamba, pon ma, doku iku,
 kom yelji tam, wuzhi ka ed-wuda wa yazo.
 29 Pon yini wato to ők amb-pnuda ka ők ugur-
 puda, ka ra ka toñ, wa diu pidi shan-kwad
 30 Yamba. Pon mo, anañir-pi ma wa yaz
 anamboki a né, tib anamboki ma wa yaz
 anañir-pi a né.
 31 Kot taiji wado big Parisaio wana, ba nezhi
 to yi, ka, Poduko, wak ninj: Erode loko
 32 kwalgo. Pon yi nego to yini, ka, Ma waku,
 né to owo taiji, ka, Mo nou, nañ pudug bura,

nañ kwat pada, temi ka dozhi, pono ḥunuñi
 33 na kwat poki. Pon lok na de ya mizhi temi
 ka-dozhi ka tubu: taki murundum ananézh-
 34 caba po yazom, nom Yerosolum. Ai Yero-
 solum, Yerosolum, ma tog ananézh-caba, kan
 kwali pandi mim wona watun tamdo ! tim
 kédim uka nañ na da kal lalinji, uk non yabim
 kan kal lalindom cumdo tul bokbogdo, pon
 35 ma lokom ! Mo noñ, a ni mund mangu to
 maga: nañ nézhi maga. Ma wa wezhnom,
 podun ma néno, ka, Palin mu ma waro ka
 cum Auañi-mu.

14 PODNA temi puru shin, mi yi kënog ma'
 main dok ma Parisaio, ka ka yi sha po,
 2 yini ni cibni. Pon mo, mum dok iki ubushi
 3 nom am né poni. Pon Yesu toko, yi yag
 caba ka anandék-cam da ka Parisaio, yi ka,
 4 Don-mu, mu ya puru shin, ya ye? Pon
 omjau yiditi. Pon Yesu kutgo yi, don iki,
 5 li tulei wanni. Pon Yesu ka pima, Mam pip,
 kan noñ, kan yi na lauo kan yi na taña ug ta
 bwa-am, yi oi témptemi to ton puru shinom?
 6 Dain pidi top cab taiji né tamwom.

7 Pon yi yago cabam kan dañun wa ka
 mim ki taghzi, taki yi kan pomdi yiniñ tém bud
 8 pidindium ka poki; ba nézhi yini, Dimin
 wargo tagi kigo mu wanu shan wa ma wula,

14. 9 CERAM BWON MA TAM LUKA

- mog diu pidindium ka pokim, ka shodun manj
 9 wargo tagi ki mum kudim yogoko, pon mum
 bau tak kigo ka kini wat n̄e ta ka, ka, Un
 pidei mu zhi; pon ka, iko takshi, ba par
 10 pidindiu ma pim pip pono. Pon dimin wargo
 tagi kigo, waro diu pidindiu ma pim pip, ka
 ka, dimin mum tak kig wana, yi n̄e to ka, ka,
 Cero wan poki: pon ka wa wezh mad pono ta
 i mim pip ma dii ag wamanjana ka na.
 11 Taki, non ad ini ya canan̄, wa adoki ya leduk;
 pon mu ma ad ini ya leduk, wa adoki ya
 canan̄.
 12 Yi n̄ego to mun tak kini taki, ka, Dimin
 ka don wamanjana, kan m' ta puda, kan m'
 ta wini, mog dob ananj̄ergom, ka malgom, ka
 eidamgom, ka apgom ka kwadom; ka shodun
 13 manj yini dok dama, ka aŋ̄ po wago. Pon
 dimin ka don wamanjana, ka tag ki anaŋ̄endi,
 ka mim iki shapishi, ka anaŋ̄ido, ka anam-
 14 bugum; pon ka wa yaz paliŋ̄; taki yini na wam
 yini ɻan aŋ̄un poki kam: taki wa aŋ̄ko ta kot
 ai anandon-pidi.
 15 Mim dizhi ag wamanjan ka yi, mum dok
 kumgo cab taiji, dam yi ka p̄emo, Paliŋ̄ mu
 16 ma wa shan p̄o ta shan-kwad Yamba. Pon yi
 ka p̄emo, Mum dok dongo wamanjanam kudi
 17 ma wini; yi tako ki mim kedi: kot wamanjana
 yi wodgo cobogn̄i, ka m' p̄em n̄e mim ki

- tagzhi ka, Wato; taki wa ni donji pono.
- 18 Pon yini pip poki tam dok yiko kau ki. Mu
ma poki ka pəmo, Na padna yaiya, di naŋ
wanno mezhi: kalakalak, mundno kai.
- 19 Bigim dok ka, Na padna taŋa rap rap powat,
naŋ wanno magwo: kalakalak, mundno kai.
- 20 Bigim dok ka, Na wulog orop, dam na dom
- 21 mirgim. Pon cobok wana, yi cər cab taiji poni.
Pon i mu ma mana yag nom bana, dam yi
nəgo to cobogni, ka, Poduk ka dabul wan
kambir mana ka pidi ma pi mana, katto
anaŋendi ka mim iki shapishi ka anaŋido ka
- 22 anambugum, watun niŋi. Pon cobok ka,
Pobi, wargo yag wam ka nəgo, pon bi pidindiu
- 23 nə. Pon pobi nəgo to cobok, ka, Wako wan
kiləkə ka kidishi yaiya, eptuko iyu ka kəndo,
- 24 ka ka wa kwat kamanno. Taki naŋ nəzhi
maga, mi taijim ki tagzhi wa tan wamanjan
minom kam dok.
- 25 Dugum-mum kədi yago mirgi ka yi : yi
- 26 pəŋurugo ini, yi ka pima, Ka mu wat tamno,
ka yi yag shig ka ponim, ka nonnim, ka
oropnim, ka lalin nim, ka mallim wanam, ka
mallim orop'm, ə, ka kuru minim cumnim, yi
- 27 dom yaz anaanom. Kan noŋ bwum pidum
cumni watun pinom, yi dom yaz anaanom.
- 28 Mam pip, kan noŋ, ka yi loko lal manam kudi,
tərmin yi dii mad bad lalim, ka yi ka wa ma

14. 29 CERAM BWON MA TAM LUKA

29 tegudun? Ka shodun manj, ka yi lig tub
tulei, pon ponog tegidim, mi ma mezhi ba shan
30 daudni, ka, Mu zhi kutgo lala, pon ponog
31 tegidim. Mai mala tibi, ka yi wa shimb ka
maim ḥai ta kei, termin yi wa di dizhi tunuṇi
ka yi, ḥa mim won won dibi won, dom shimbo
ka mu ma waro kei ka yi ka won won dibi won
32 rap to anim? Pon ka uk mam, manj mum
bano tal, yi wod anañabur, kan par pidi op-
33 togor. Dam mam pip uk ma, kan noŋ, ka yi
mund wa ma tamnim pip'm, yi dom yaz
34 anaanom. Dam dokanja koŋ: pon tak
35 dokanja kad ya orobluk, wa doniŋ naŋ? Ta ka
aiaim'm, ka nda ki ili, ka nda i purut: aŋ tədoki
niŋi. Mum ka kumam kan kumon caba, dim
kumo.

15 ANAMBIZH-SHAÑAL ka ananjashilap m' pip ni
2 mizh ani ka ka yin kum cab mini. Pon
Parisaio, pip ka anandakarda, alog bana, ka,
Mu zhi loko ananjashilap, tib yi ni shan wa
ka yini.

3 Dam yi nəgo to yini ca' shim danjin wa, ka,
4 Mam pip, kan noŋ, kan yi ḥa tenj won, ka yi
cög manj dok, yi mund kwilamda shali lamda
ta kaña, wa par nam cökö, podun yi wenum?
5 Pon m' yi wegu, yi lii rozni, i' waigo.
6 Pon m' yi wan mana, yi dot ananjjerri ka

- apni, ba nəzhi to yini, ka, M' ik waiu ka mino,
 7 taki na weg tenjnom çoko. Nañ nəzhi maga,
 uk ma, waiz-ik wa yazo ta kiton, ta ki anan-
 jashilap m' dok ma kat ili, wa yagon manj ma
 wa yazo ta ki anandon-pidi kwilamda shali
 lamda, mim kat-ili nə cumwom.
- 8 Tib orop zhila, ka nda ḡa shilei bwama,
 kad cog shilei dok, ta lambi wamalizh-wi, pam
 kamana, par pigumpigum, podun ta wenum?
 9 Pon m' ta wegu, ta dot ananjero ka apto,
 ta ka, M' ik waiu ka mino, taki na weg shilei
 10 mon çoko. Uk ma, nañ nəzhi maga, waiz-ik
 nə ta i anawotən Yamba ta ki ananjashilap m'
 dok ma kat ili.
- 11 Pon yi ka, Mum dok nə, yi ḡa lalin rap:
 12 mum dili nəgo ta poni, ka, Pobi utun wam
 eumnom ta kingo. Dam yi tiktud wamanurri
 13 to yini. Tid yag kədim ta pi, pon lauom
 dili kalgo wa pip, yan mirgi wan ilim tal; yi
 likudugo kina mini ta pi' taiji, kom kuri
 14 shapyo. Pon m' yi çokudugo wa pip, kum
 m' tada yag ta il taiji; kənd ba yazhni.
 15 Pon yi di' ka anamanan dok ma il taiji; pon
 məndam kai tulei wan kajni ti kwambani.
 16 Yi pergo kwazh kaanıŋ param kwambani shani:
 17 mu ni kwand wa yim. Pon m' kəi shina, yi
 ka, Anawotən pono kədi uka nañ nogzhi ka
 wamanjaná, pon mino kum ba kwallo niŋi !

15. 18 CERAM BWON MA TAM LUKA

18 Na wa ilu, war tam pono, n' nę ta yi, ka,
Pobi, na yago shashilap ka kañiton, to ik tibi:
19 na po dop laugo dam nim: ano ya uk
20 anawotengom dok. Dam yi ilugo, wana tam
ponim cumni. Pon di yi yag rum, poni
megu yi, ruktugni shapudugo, yi yago wo,
21 yi uku ta rozei, ɔbi ini. Pon lauo ka pëmo,
Pobi, na yago shashilap ka kañiton, to ik tibi:
22 na po dop laugo dam nim. Pon Pobi nęgo
to cobogni, ka, Ato obak m' yokom pip ka
dabul, tedi iki; un wol ta yari ka tag ta yuni:
23 ato lau-karuam kẽmudugo, kabi, di min sha
24 wa, yan palam: taki mu zhi, launo, mushi, pon
yi yag ka idei yazhi; yi coko pon wegu wezhi.
25 Dam yin ba palam. Launim kudi aŋ yaiya:
yi ba mizh pono, ba pod mani, pon yi kumgo
26 dil nan-wa ka kollo. Pon yi don anawotę
27 m' dok, yi majgo wa taiji. Męndam ka pëmo,
Malgo wana; tib pokó kabgo lau-karuam
28 kẽmudugo, taki yi wegu yi tom. Pon i' yag
nom bana, dam yi kodgo kęno: pon poni
29 podgo tam, ba wabi. Pon yi toko, yi nę ta
poni, ka, Mo, cor minom kędi uk ma na ni
madgo, yanom pip din yelgo cab mikom; dig
undungo lamem, pip, ka kan ya palam ka
30 ananjerro: Pon m' mu zhi, laugo, wana,
mum shag wamanjurgo ka ananjashilap m'
orop, ka kibdi' lau-karuam kẽmudugo

- 31 Pon yi ka pəmo, Lauo, m' pip kəŋ tamno, tib
 32 wa ma tamnom pip a miko. A lob yazh palam
 ka woro : taki mu zhi, malgo, mushi, pon yi
 yag ka idei yazhi : yi cəkə, pon wegu wezhi.

- 16** Yi nəgo to anaani taki, ka, Anauwadəm dok
 nə, yi ɳa anamezh-mana : wargo tainni ligō
 shanjara i mu taima, ka yi ni likud kin pəmo.
 2 Yi doko yi, yi ka pəmo, A uaq ji ma na kumoni
 iko? cərtun pidi wotəngō ; taki dam ka dom
 3 yazh wotən manam. Pon anamezh-mana
 daŋgo caba to ani, ka. Na ya ɳaka, taki pono
 ni adog wotən mezh-məna tamno? Tom m'
 4 na yan wodə nim; ino taki ka shilu. Na pongo
 wam na wa yazhi, ka ka ma tən ta wotən mezh-
 5 mana, yini lono ta matuo. Pon yi doko mim
 nom ob poni ta kiwo, yi nəgo to anambeki, ka,
 6 Ob ponon ta kigo tika? Yi ka. Yəlam ya
 won ta digitugu. Pon yi nəgo to yi, ka. Ngə,
 takarda miko, dik dīz̄ ka dabul, bal kwipowat.
 7 Pon yi nəgo to mum ɳai, ka. Obim ta kigo
 tika? Yi ka. Caum kənjirzhi kukudi won.
 Yi nəgo to yi ka, Ngə, takarda miko, bal
 8 kwiparpada. Poni coko anamezh-mana nom
 kəb-pidi taki yi yagoŋ cin : taki to cum pud-
 mu miyu lalin kur shi ka cin yoko ma lalin
 9 wamaai-pidi. Tib mino nau nəzhi maga, Ma
 ad kina nom kəb-pidi yan ananjero ka maga :

ka ka ma kuli, yini wa pizhgu wan kañabim
 10 bokø tamatama. Mum kañibim koñ to ki
 wam lakiyu tamatama a ña kibim koñ to ki
 wam kedi; mum ka këb-pidi to ki wam lakidau
 11 a ña këb-pidi to ki wam kedi. Dam ka tak ma
 yag ka këb-pidi to ki kina nom këb-pidi, wa
 12 lizhi tamgu nam koñ noñ? Ka ma yag
 nom këb-pidi to ki wa ma mun ñai, wa umug
 13 wa mamu maga noñ? Cobok dom mad pob
 rap'm: taki yi wa shigu ka mun dok amud
 mun dok; ka yi omji' dizhi ka mun dok,
 shald mun dok. Ma dom mad Yamba ka kina
 poki rap 'm.

- 14 Parisaio, kom per wa, kumgo cab taijim
 15 pip; pon ba shan daudni. Pon yi ka pima,
 Ma mi ma kat iku yan anandon-pidi ta i mii;
 pon Yambani pombud kanęku: taki wam canaŋ
 16 ta tal mii, a shapyo ta i Yamba. Tek-cam da
 ka ananęzh-caba ne Yoane potun: yarim cor
 taiji watungon a ni cer sham-kwad Yamba;
 kan noñ, kan noñ, a ni kęn ka tomi.
 17 Pidi cogoi kañiton̄ ka ki-ili koñ yoko pidi
 ugur wam tobuljim dok m' ta tek-cam da.
 18 Noñ kai oropni, wuli m' ñai, yi ni cir
 wula: tib mu ma wul manj memi kaigo tamni
 añ cir wula.
 19 Anaŋwadam dok a ne, iki teshin landam
 tañ ka landam pę doto, pudei pudei yi ni kwat

- 20 wamanjurum pip: a ni tēdog ananjilum dok,
 lii pomani, etumi Lazaro, iki kwatshin jambarwi,
 21 kom per manj ani yan kwiñ to wam ugnā ki
 table anañwada; tak bai tibi ni wato ni cumbob
 22 i padni. Podna tēmi, ananjil mono, wargo
 adi anawotēn Yamba, wan poshin Abraam; tib
 23 anañwada mono, wargo wali. Pon ta Aides
 yi ilugo she-ini ton, iki kom rezo, pon yi men
 24 Abraam tal, ka Lazaro to poshinni. Pon yi
 tako caba ba, ka, Pobi Abraam, doldun kaako,
 kain tul Lazaro, ka ub podom yari ta am,
 doldun dagno; taki ino kom doman ta dag-wi
 25 zhi. Pon Abraam ka, Lauo, yimbu, ta kuru
 miko ka pigu wam koñ ma iko, tib Lazaro uk
 ma wam dešha; pon mima zhi niñi ini donji,
 26 pon iko ni doman. Tib ka wa taijim pip, ta
 biramu ka maga wargo don bwaim cori, ka ka
 mi ma lop shag niñi wan tamgu domim, tib ka
 27 ka mu dom bel ta pi' taiji watun niñim. Yi
 ka, Dam kalakalak, pobi, kai tulei wan ma'
 28 pono: taki na ña mallom powat; ka ka yi ya
 kol tamwo, ka shodun manj yini watun pi' shi
 29 kom rezo. Pon Abraam ka, Yini ña Mose ka
 30 ananezh-caba: dim kum caba tamwo. Pon yi
 ka, M'm, pobi Abraam: pon ka mum wana
 pidi murundum war tamwo yini wa kat ili,
 31 Pon yi ka pëmo. Ka yin kum caba tam Mose
 ka ananezh-ébam, pip gai ka mu ai ta
 murundum, yini wa lop pokim.

17. 1 CERAM BWON MA TAM LUKA

17 Pos yi nęgo, to anaani, ka, Wa ma shald mu
 1 ka ugur wato, kulim; pon mum shald
 2 watungon tamei wa yazo yi! Ka wargo log
 3 pin rozni, tedi ta pali, a lobni, yoko manj yi
 3 shalungon lamu zhim dok ka ugur. Ma shan
 4 ik shanji: ka malgo ya shashilap, ya pula iki;
 4 pon ka yi kat ili, ub poki ka yi. Ka yi ya
 shashilap iko ta pudam dok tim pelu, pon ka
 5 yi pęnur ini wan tamgo tim pelu, kom nęzhi,
 ka, Nañ kat ili; ka ub poki ka yi.

5 Pon anawotęń nęgo to Ananji-mu, ka,
 6 Uktam kud lizh-kibi. Ananji-mu ka, Ma de
 ya ka lizh-kibi poapi shala mustard, ma da nę
 to tuzh shi, ka, M' pud shi lamb ta pali: ta da
 7 lop poku. Pon mam pip, kan noñ, ka yi na
 cobok kannu wodę kannu ti tenji, pon kan
 męndam wanañ korok, yi wa nęzhi to yi, ka,
 8 Wat temtemi, ka diko ag wamanjana; kwanañ
 yi wa nęzhi to yim, ka, Don wa n' sha, ka
 kę̄r kamgo, ka na kwandun wa, podun na
 kwadun po shanı ka ęzhi; ka pon ka sha mik
 9 ka ęzhi? Kwanañ yi amud cobok taki
 10 męndam yago wam nęzhi? Manku uk ma
 tibi, dimin ma yag wam pip m' nęzhi to maga,
 ma nę ka, Mini cobok ma aiam'm; mini yago
 wam lobni.

11 Podna temi yi ba mizhi wan Yerosolum,
 12 yi kobini ta bir Samaria ka Galilaia. Manj yi

kenn manam dok, mim bwama nom wali
 13 shimbun ka yi, cerau tal: yini tako caba ba,
 14 ka, Yesu, Pobi, doldam kaako. Pon m' yi
 megu yini, yi nəgo to yini, ka, Ma waku, ob
 iku anandon-Yamba. Dam m' yini ta ki
 15 mirgi, iyu yago kazakazak. Pon mum dok,
 ma yi meg ini donji, shini, kom cog Yamba
 16 dili ba; pon yi bulgo she-ini tili po yuni, ba
 17 taini: yi mu ma Samaria. Pon Yesu toko, ka,
 I bwamam bano yag kazakazak'm? pon a njo
 18 mim lamda? Wegu mum shina cog
 19 Yambam, kom ron zhi? Pon yi nəgo to yi,
 ka, Ilu, ka wako: lizh-kibi ma tamgo madog
 kigo.

20 Taki majog poni Parisaio, ka shan-kwad
 Yamba poto dimin, yi toko powo, ka, Shan-
 21 kwad Yamba ni waro to mezhim: tib yini wa
 nəzhim, ka, Mo, niñi! Mo, ta pi' taiji! taki mo
 noñ, shan-kwad Yamba nda talgu.

22 Pon yi nəgo-to anaani, ka. Pudei wato ma
 wa per mezh pudeim dok ma Lauo mu, pon
 23 ma wa mezhim. Yini wa nəzhi maga, ka, Mo,
 ta pi' taiji! Mo, niñi! ma warom, ma ad pim:
 24 taki poapi am ma kilip, dimin ta ya kilip ta
 kiton, ta ai pidi podun kaniton m' ñai; Lauo
 25 mu wa yazo uk ma ta pud mini. Pon termin
 lok yi da rei po wa kədi, ka kodi tam pud-mu
 26 zhi. Poapi wam yago puru Noe, wa yazo uk

27 ma puru Lanu mu. Yiniş shan wa, yiniş
 ezh wa, yiniş wula, a ni unug orop ta wula,
 podun purum Noe kengon inji, pon am kęb-
 28 mu wana, kębgo yini pip. Uk ma tibi poapi
 wam yago puru Lot; yiniş shan wa, yiniş
 ezh wa, yiniş pad wa, yiniş waizh wa, yiniş
 29 sho, yiniş lala; pon purum Lot pongon ta
 Shodoma, wi ka pand-wi tigo ta kiton, kębgo
 30 yini pip: wa yazo danjin wā taiji puru ma
 31 wanu bal i Lanu mu. Pur taiji mu ma
 kimana, ka kina mini ta mana, dim yeko
 kadim: dim mum ta yaiya shiwo uk ma pidim.
 32, 33 Ma kan yimb orop Lot. Kan noŋ par
 mad kini, yi wa cogyo ki: pon kan noŋ wā
 34 cogyo yi wa madi. Naŋ nəzhi maga, pur
 taiji, ma ya ta cum, mi rap wa yazo ta
 pidindidam dok; wa adog mum dok, wa mund
 35 mum dok. Orop rap wa abo ta iapi; wa adog
 36 manj dok, wa mund dok, Pon yini toko ka
 pəmo, To sho, Anaňi-mu? Yi ka pima.
 Pidim ka dopok, kəoglök wa kal ta pi' taiji tibi.

18 Yi nəgo to yini cabam danjin wa, aŋ cum
 nəzhi ka yin da ŋa pud dilu kwarkwat, to
 2 bandim; yi ka, Anawer-kwin nə ta manam
 dok, kom shod Yambam, kom mad mum:
 3 orop kwolot i nə ta man taiji taki; ta kan war
 tamni, kom nəzhi, ka, Lop tullu ka mu ma

- 4 ya kwin ka na. Yi kodgo wan puruun dok:
 pon yago pi yi daŋgo ta ani, ka, Ka na shod
 5 Yambain, ka na mad mum: pon taki orop
 kwoloti zhi ni pish pono, na lobi tuldo, na ka
 dam pazhi undun op-korma ta mizhdom
 6 kwarkwat'm. Pon Anan̄i-mu ka, Ma kum
 7 cam anawę̄r-kwin nom kę̄b-pidi nę̄zhi. Dam
 Yamba wa lop tul mi minim temberishi, kom
 wuzhi to yi ta puda ta cum, tib ini mili ta rez
 8 ta kiwom? Nañ nę̄zhi maga, Yi wa lop
 tulwo ka dabul. Pon purum Lauo mu wato,
 kwanañ yi wa wezh lizh-kibi ta ki-ili ?
- 9 Yi yago ca' shim daŋjin wa ta mim lig
 kę̄o iyu dowo, ka. Yini na don-pidi, pon yini
 10 doko big mii wam, yi ka: Mii rap ambau wau
 kama' Yamba, pudug dilu; mum dok Parisaio,
 11 mum dok anambizh-shaŋal. Parisaio cerini,
 pon yi pudgo dilu to ini uk shi, Yamba, nañ
 coko, taki na poapi ka big miim, anaŋwadi,
 anaŋę̄b-pidi, ananjir-wula, tib tak anambizh-
 12 shaŋal zhi na poapim. Pud pelu, na ni ladi
 rap, na shən wam: wam pip m' na wezhi
 13 na tibul bwama un tiblakim dok. Pon
 anaimbizh-shaŋal, cershi tal, loko yi da il tak
 she-ini toŋ'm, yi malgo poshinni, ka, Yamba,
 14 kaak ya dol ka na ananjashilap. Nañ nę̄zhi
 maga, Mu zhi yę̄kigo wai manni, kibei yag ka
 don-pidi to ki mum dok: taki, noŋ ad ini ya

18. 15 CERAM BWON MA TAM LUKA

canañ, wa adoki ya leduk; pon mu ma ad ini
ya leduk, wa adoki ya canañ.

15 Yiniñ adog lalinwo watun tamni takin, ka
ka yi lagum iyu: pon m' anaagi megu, yin pulog
16 iki. Pon Yesu doko yini watun tamni, yi ka,
Un lalin ka wat tamno, ma kwatom: taki
17 shan-kwad Yamba a bigwo. Kwuli nañ
nezhi maga, Kan noñ pi shan-kwad Yamba
uk layiblim, yi kẽn kanabeim kam dok.

18 Pon anañwad maim dok majgo poni, ka,
Maiop-cabam Kou, na ya ñaka kan tap kurum
19 bokõ tamatama? Yesu ka pëmo, Añ ki nañ
ka ka na koñ? Koñ mum, dokdok nom
20 Yamba. Ka pongo cabam tékshi, Mog cir
wulam, Mog kwal mum, Mog ya cirim, Mog
ya kol ka yel-cabam, Mad poko ka nongo.
21 Pon yi ka, Yari man ilungon lakidau, na adgo
22 yar taijim pip. Pon m' Yesu kumgo, yi ka
pëmo, Mundug wa dok tamgo: wai wam pip
ma tamgo, tikto anañendi, ka wa wezh kin ta
23 kiton: pon wato, ad pino. Pon m' yi kumog
cab taiji, i' bælgo tamatama, taki yi ña kwadam
24 tada. Pon Yesu, kom mezhi, ka, Pidi kẽn
shan-kwad Yamba tam mim ka kwada cilip
25 uka nañ! Taki pidi kẽn kambwa lipra tam
tëlim koñ yoko pidi kẽn shan-kwad Yamba
26 tam anañwada. Pon anañumoni ka, Dam
27 wa mado ki nom noñ? Yi ka, Wam po yazo

- 28 tam miim a po yazo tam Yamba. Pon Petro
ka, Mo, mini mundna wamum cuimmu, mini
29 an pigo. Yi ka pima, Kwuli nañ nezhi maga,
Ka mu mundgo mana, ka orop, ka malli,
ka analai, ka lalin, to cuim shan-kwad Yamba,
30 yi wa pizh aiam m' kedi mima zhi ka kurum
boko tamatama ta bok-kuru ma waro, mim
poki ubi nim.
- 31 Yi katgo bwama shali rap ini, yi ka pima,
Mo, minin ambamu wam Yerosolum, pon wa
tegod wam pip m' balji tam ananézh-caba i
32 Lauo mu. Taki wa unuki to Kwanin, wa
shan daudni, wa shalli dadésha, wa poyud
33 ilish iki: yini wa shwatni, yini wa kwali: pon
34 nunuñ pudei yi wa aio. Pon yini lergo ka
wa taijim kam dok; tib cer taiji tukshi ta
kiwo, yini pongo cam nezhim.
- 35 Podna temi yi ba pod Yeriko, anambugum
36 dok ni dizhi kiloko kom shilu. Pon m' yi
kumgo dil dugum-mu ma kobau, yi lagumgo
37 pidi wa taiji. Yini certigo, ka, Yesu Lauo
38 Nazaret ni kobini. Pon yi tako caba ba,
ka, Yesu, Lauo Dawid, doldun kaako.
39 Anamboki ba pula iki, ka m' pem omi yo:
pon yi ukgo kud tagyo, ka, Lauo Dawid,
40 doldun kaako. Dam Yesu cerini, ka m' at
watun tamni: pon m' yi podna ru, yi majgo
41 poni, ka, A nañ m' ka loko na donduko? Yi

42 ka, Ananji-mu, na kan me pidi. Pon Yesu
nēgo to yi, ka, Me pidi: lizh-kibi ma tamgo
43 madog kigo. Tēmtēmi yi meg pidi, pon yi
adgo pini, kom cog Yamba: pon mim pip, m'
yin megu, coko Yamba.

- 19 Yi kēngō Yeriko, pon yi ni kob ta birei.
 2 Pon mo, mum dok cumi kēshi Zakkai;
mēndam mai anambizh-shanāl, ka kwada.
 3 Kan Yesu non, yin par mezhi; pon yi domgom
ta ki dugum-mu, taki ini lakwandal.
 4 Dam yi yana wo wan pokī, ambi' kanduzhi,
ka ka yi mei: taki yi ba kob ők taiji.
 5 Pon m' Yesu podna pidei, yi eibgo ton, yi
nēgo to yi, ka, Zakkai, di dabuldo yēko;
 6 taki lok na da diiñ ta mang tēmi. Dam yi
dabula yēko, yi pigu Yesu ini kom waizo.
 7 Pon m' yini megu, yini algo bana, yini ka,
Yi kēngō wa diu na mum kom shashilap.
 8 Pon Zakkai cerini, yi nēgo to Ananji-mu, ka,
Na tiki kin mino ka anañendi poapi; tib kan
wokulugo wa dok tam mu, na un cerei pidei.
 9 Yesu ka pēmo, Tēm zhi mad-ki podna
man ji, taki yi lauo Abraam taki.
 10 Taki Lauo mu wanañ pari ka mad ki wam çokō.
 11 Manj yini kumon cab taiji, yi nēno, yi
nēgo cabam danjin wa, taki yi ru ka Yerosolum,
tib a ndaki yini dañgo ka shan-kwad Yamba

12 cugudtu təmtəmi. Dam yi ka, Ananwad-maim dok wargo ilim tal, ka pid shan-kwad
 13 ka pon shido. Təriniu yi doko cobognim cumni bwama, yi un mina bwama to yini, yi
 nego to yini, ka, Ma par aiam podun kəti ma
 14 na wato. Pon mim ta il mini shingu yi, yini
 wodgo anawotən to pini, yini ka. Mini loko
 15 mu zhi ya mai to kimum. Podna təmi ma
 yi weg shan-kwadni, yi shina pidei, pon yi
 ka m' dot cobok ma yi ungon shaŋal, ka ka
 yi da pon aiam m' yin wegu ta paia.
 16 Anamboki kəngō tamni, ka, Pobi, mingo
 17 wotəngō, mina yag bwamam ɳai. Dam yi ka
 pəno, Yauwa, cobok m' kon: taki ka yag ka
 kibeim kon to ki wam lakidau, ngə, ya kəlum
 18 to ki manam bwama. Rapi wana, ka, Pobi,
 19 mingo yag ka minam powat. Tak yi nego ta
 mu taiji, ka Dam ga, ka yan ki manam powat.
 20 Pon mum dok wana, ka, Ananı-mu, mo non,
 21 mingo, na madgo lizhi ta laland: taki na
 shodgo ɳa, ɳa ka mum cabi pada: ka adog
 wam ka ligom, ka ped wam ka shögom.
 22 Yi ka pəmo, Na cepri ɳa ta pokom ban eumgo,
 cobok m' dešha. Ka pongo na mum cabi
 pada, kom adog wam na ligom, kom ped wam
 23 na shögom? Dam aŋ ki naŋ ka ungo
 shaŋallo pidi cakeakim? Pon ta mizhno
 24 man watungon n' da pii ka aiam. Pon yi

19. 25 CERAM BWON MA TAM LUKA

nego ta mim cershi ru, ka, Pi mina ta tamni,
 25 un mum ban ka minam bwama. Dam yini ka
 26 pemo, Pobi, a na minam bwama. Nañ nezhi
 maga, Noñ, wa ne tamni, wa unug wa to yi;
 pon mu wa ne tamnim, tak wa ma tamni, wa
 27 adoki tamni. Pon anawezhnom ji, mim loko
 na de ya mai to kiwom, katto watun niñi,
 togo to pono.

- 28 Ma yi kwatgo po cab taiji, yi yago mirgi
 yani poki, yi ni ambo wai Yerosolum.
 29 Podna temi yi ba pod Betpage ka Betania,
 to kam pandi cuini keshi Elaia, pon yi wodgo
 30 anaanim rap, yi ka. Ma wak kambir mana ma
 poku; pon ta keno ma wa keno ma wa wezh
 lauo lanjoro tobzhi, mu di digo kim, pip: ma
 31 tolu, ato watun niñi. Ka mu maj poku, ka,
 An ki nañ m' ma toli? ma ne uk shi, ka,
 32 Ananji-mu na kend mendam. Pon mim
 wona waugo, wenu uk m' yi nedaugo.
 33 Pon manj yini tolun lauo lanjoro, mi wai ka
 pima, An ki nañ m' ma tolun lauo lanjoro?
 34 Yini ka, Ananji-mu na kend mendam.
 35 Dam yini ana watun tam Yesu: pon yini
 yelgo landwo ta ki lauo lanjoro, pon yini
 36 shakko Yesu lii ki. Yi ba mirgi, yini ba pat
 37 landwo ta oko. Yi ba pod pono, podgo pidi
 bula ta pand Elaia, i dugum-mum pip ma ani
 yik waizo, yini ba cog Yamba dili ba, an ki

38 wamambonon m' pip m' yin megū; yini ka,
 Palin Mai ma wārō ka cum Anauji-mu:
 op-togor nē ta kitoñ, kwada nē pidim canañ
 39 tamatama. Pon big Parisaio ma tam dugum-
 mu yago caba to yi, ka Maiop-caba, ya pula i
 40 anaako. Yi toko, ka, Nañ nēzhi maga, ka mi
 zhi ya yiditi, pandi wa tagon cab ba.

41 Pon m' yi ba podo, yi megū mana, pon
 42 yi yago wuzhi ki, yi ka, Mishi, uka ta kōti
 zhi ci da pon wam danjin op-togor! pon mimā
 43 a ni tuki ta she-ishī. Taki puru ma wa pod
 tamjī anawezhshim wa tidishi, yini wa kujuljī,
 44 yini wa numjī ȑkom pip, yini wa kwaljī tili,
 pip ka lalinjim ta kabashi; yini wa mund pandi
 c̄eshi kiapi ta kabashim; taki ci ponog kōt
 konjim.

45 Yi kēngō ma' Yamba, yi ba kaid
 46 anambaia wan tam, yi ka pima, A balji, ka,
 Wa dop man mino ma' pudug-dilu: pon ma
 adgo yan pidi kal anañwadi.

47 Yi ni op caba pudei pudei ta ma' Yamba.
 Pon anamai don-Yamba ka anandakarda ka
 48 mim kudi ma mauo pargo kēbi: pon weg pidi
 yazhim; taki mim pip edaingo tamui, kom çek
 cabi.

20 M' pon temi pur taiji, yi ba op caba mii ta
 ma' Yamba, ba ceram bwoñ, pon anamai don-
 Yamba ka anandakarda, pip ka mim kudi

- 2 yelgo tamni; yini yago caba, ka pemo,
Nədamu: Ka yazh wa taijiṇ kəlum zhila ?
3 mum unduko kəlum taiji nom noŋ ? Yi toko
ka pima. Tak na wa maji poku təpta; pon
4 nəduno: Yubul Yoane, a ma kaṇitoŋ ya ma
5 mii ? Dam yini shimbgo powo api, yini ka, Ka
min nə ka. Ma kaṇitoŋ : yi wa nezhi, ka. Aŋ
6 ki naŋ ma lig kəku ikim ? Pon ka min nə ka.
Ma mii ; mim pip wa kwalmu pandi : taki yini
7 ligo kəwo, ka. Yoane ananəzh-caba. Dam yini
toko, ka. yini pongo pidim ta watungon'm.
8 Pon Yesu ka pima, Manno tibi, ka na ya wə
taijiṇ kəlum zhila, na nədakum.
- 9 Pon yi ba yazh ca' shim danjiṇ wa to mii:
Mum dok lambobgo bine ta yaiya, yi mundi
10 tam anawodə, wai ilim ŋai, yi mildu. Pon ta
koti yi wod cobok wan tam anawodi, ka ka ut
kwal lai yaiya to yi: pon anawodi shwati, li
11 tulei kai. Pon yi kain tul cobok m' ŋai: yini
shwatgo yi taki, ya wam dəsha iki, li tulei kai.
12 Pon yi kain tul ŋunuŋi: yini ligo pada i mu
13 taima taki, kai li niŋi. Pon mum kudim yaiya
mini ka, Na ya naka ? Na kai tul launom kibei
14 ta ano : kwanjimkoŋum yini wa madhi. Pon
m' anawodi megu yi, yini shimbgo powo api,
ka, Shi anandap-wai : min kwali, ka wai ya
15 mimu. Yini kaigo yi wan pi yaiya, pon yini
kwalgo yi. Dam mum kudim yaiya mini ya

- 16 ɳaka ka anambəna? Yi wato wa kəb anawod taiji, pon yi wa unug yaiya to inim ɳai. Pon
- 17 m' yini kumgo, yini ka, M' yam. Pon yi cibgo yini, yi ka, Dam a ɳaka ca' shim balji,
Pandim analal kodgo,
A ndam donjin cet-ki?
- 18 Noŋ ugi ta pand taiji, wa shiŋili dotok ; ka da ugi to ki noŋ, ta wa likidni uk cibok.
- 19 Köt taiji wado anandakarda ka anamai don-Yamba ni par lizh yarwo iki ; pon kom shod mii : taki yini megu ka yi yag ca' shim daŋjin
- 20 waŋ iyu. Yini cibgo yi kwiŋ, kain tul ananjeki, kom yęgi, ka yini anandon-pidi, ka ka yin yipi ta ki caba, ka ka yin uni ananwad
- 21 mai ka kəlum ɳopna. Pon yini majgo poni, ka, Maiop-caba, mini pongo ka nęzhi loplop, kaŋ op caba loplop, tib ka kwin she-i mum.
- 22 pon a ɳwulim kon kaŋ op ɔk Yamba : Po unug
- 23 shaŋal mimu Kaisar ne, ya ye? Pon yi pongo
- 24 ein miyu, dam yi ne to yini, ka, Otun shilei.
Ta ɳa cirum m' nom noŋ, a ca' ma noŋ m'
- 25 baljin iki? Yini ka, Ma Kaisar. Yi nęgo to yini, ka, Dam un wa ma Kaisar to Kaisar, ka
- 26 wa ma Yamba to Yamba. Pon yini domgo kut cera mini ta i miim : yini tunuŋgo ki cam yi toko, omau yo.
- 27 Big Saddukaio wana, mi ma shin pok, ka
- 28 ai-mu nim; yini majgo poni, ka, Maiop-caba,

20. 29 CERAM BWON MA TAM LUKA

Mose baldamgo, ka, Taki mal mu, ka yi na
 orop, ka yi mudi, pon yi ka lauom, malli da
 29 tap oropi, lin cidam ta malli. Dam da
 anamalim pelu nę: anamboki adgo orop, mono,
 30, 31 yag ka lauom; tib rapi uk ma: pono
 ḥununi adgo ta; tib uk ma mim ban pelu
 32 mundgo cidam'm, moptun. Yago pi, orop
 33 mon taki. Dam ta ai-mu ta ya orop noň ta
 tal anaimbena dama? taki mim ban pelu ana
 34 ta yan oropwo. Pon Yesu ka pima, Lalin
 35 kur shi aň wula, a ni unug orop ta wula: pon
 mi ma daňudwo po wezh kurum boko, ka
 aiom ta murundum, ni wulam, ni unug orop
 36 ta wulam: taki pidi murundum tamwo dam
 nim: taki yini poapi ka anawotęń Yamba;
 37 yini lalin Yamba, taki yini lalin ai-mu. Tak
 Mose, ta pidim lizhin ečer Lapidu, manj yi don
 Anani-mu, Yamb' Abraam, ka Yamb' Isaak,
 ka Yamb' Yakob, yi oko ka a ni aid anamburi.
 38 Yi Yamb' mim mushim, a 'ma mim ka idei:
 39 taki mim pip kuruň tamni. Pon big anan-
 dakarda toko, ka, Maiop-caba, ka yag caba
 40 koň. Taki yini ka ban maj caba poni dam nim.
 41 Yi ka pima, A ḥaka m' yini nęzhi ka
 42 Masiya a lauo Dawid? Taki Dawid tepudugo
 manni ta takard Wulu, ka,

Anani-mu yago caba ka Anaňino, ka,
 Dik dizhi ta yarom tom,

- 43 Podun purum na kat anawezhgom yan wamalizh yugo.
- 44 Dam Dawid ni dopni Anañi-mu, dam yi launi ɳaka ?
- 45 Pon manj mim pip çekun cabi, yi nəgo to
- 46 anaani, ka, Ma shan ik ka anandakardar, mim loko mizhi tətshin obak m' cori iyu, tib yiniñ per tain m' ta loma, ka pidindiu ma poki ta ma' kalataú, ka pidim ka poki pidi shan wa;
- 47 mi ma shan ma' orop kwoloti, tib yini ni yəg mu ka pudug-dilum cori: mi taiji wa pizh kelum m' tada.

21 Yi eibgo ton, men anañwada ma yel
 2 wamandogorwo ta pidi kal kina. Yi megü orop kwolotim dok kom kəndi ni yel lawai
 3 rap ta pi' taiji. Pon yi ka, Orop kwoloti shi
 4 kom kəndi yelgo yok yinim pip: taki mi zhim pip katgo ta nogyo miyu yellu i wamandogor; pon ta katgo ta kəndi mito yellu wamañurum pip ma tamdo.

5 Big mii ni uəzhi ma' Yamba, ka, ta təkshin pandim kwatak ka wan ɳai m' ungo
 6 mii Yamba, pon Yesu ka, Wa jim ma cibi, puru ma waro wa inund pandi cəshi ki apim,
 7 wa daki, yel tili. Dam yini majgo poni, ka, Maiop-caba, cab taiji ya dimin ? tib purum wa
 8 taiji wa yazo ponin nan? Pon yi ka, Ma cibu ka shodun mi ma wa digungu: taki mim kədi

21. 9 CERAM BWON MA TAM LUKA

- wato ka cumno, kom nezhi, ka, A na: tib,
 9 Koti ba podo: ma waro pim. Purum ma
 kumon cer kei ka cer shogzhogi, ma ya
 curuteurut'm: taki lok wa taiji de ya tubu;
 pon tuli dwad temtemim.
- 10 Pon yi ka pima, Mim ta mauo wa eugud
 kei ka mim ta mauo nai, shan-kwad mai wa
 11 yazh miyu ka shan-kwad mai; yigid ki-ili wa
 yazo, kum ka keim kudi wa yazo ta pidim
 dotok dotok; wamalizh-sho ka wanambon-
 12 dowim kudi wa yazo wana ta kiton. Pon wa
 taijim pip di kwatun yazom, yini wa lizh
 yarwo iku, yini wa kaidugu, kom unuku wan
 ma' kalatau ka ma' lizh-cobok, kom aduku
 wan po mai ka anañwad mai an ki cumno.
 13, 14 Ta wa yazo tamgu an ki kol. Ma danu
 ma li ta aku, ka, ma wa dan pidi topi t̄ermin'm:
 15 taki na wa unuki maga poki ka cin m'
 anawezhgum m' pip wa dom topi ka kw̄elim.
 16 Pon wa unuku ta yar mu analai, ka anainali,
 ka anandogor, ka ananjero; yini wa togon big
 17 mim ta talgu. Wa shimgu mim pip an ki
 18 cumno. Pon ok kigo wa cogyom kam dok.
 19 Ma wa tap k̄ekun̄ shin̄ ruktuk ma tamgu.
- 20 Pon purum ma wen Yerosolum kuñulji
 dugum anañei, ma pon pono, shapro mito ba
 21 podo. Pon dim mim ta Yudaia weau

kambandi; dim mim ta talei pod tam'in; dim mi ma pidim ka korok kənim.

- 22 Taki pur taiji a pur kəlum, ka ka kwat po
23 cabam pip m' balji. Ya mim orop m' ka ubi,
ya mi ma unug widi pur taiji ! taki wamanęb-
mum tada wa yaz ta ki-ili, ka bana ta i mi zhi.
24 Yini wa ukruṇ̄ po shakam, wa tukwo kən̄irzhi
wan tam mi ma mana ma mana: wa lat ki il
Yerosolum mi ma mana ma mana, podun
kwadun kōt mi ma mana ma mana.
- 25 Wamambondowi wa yazo ta puda ka tēri
ka nini; pon ta ki-ili rez ma mi ma mana ma
mana wa yazo, nom kaagom doto ta ki dilum
26 ba ma pali ka shəlag pali; mii ba par murun-
dum ki sho, aŋ̄ ki yiniŋ̄ mezh ki wa ma waro
ta kuru: taki wa yagud i wain kudim ta kiton̄.
27 Yini wa mezh Lauo mu pono, kom waro ta
28 adam ka ponon ka kwadam kudi. Pon purum
wa taiji yin yazo, eop iku, il kigu; taki ap-
kigu ba podo.
- 29 Pon yi nəgo to yini cabam danjin wa: ka,
30 Di ma cib tuzhi. ka pidum pip; diinin ka yini
porto pono, ka ma me, ma pongo ta ik doku
31 tub-pidi ba yaz pono. Uk ma tibi, purum ma
wen wam bano kom yazo, ma poni shan-kwad
32 Yamba ba podo. Kwuli naŋ̄ nəzhi maga,
pud-mu zhi wa kobum podun kwadun po wam

21. 33 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 33 pip. Kaniton ka ki-ili wa kobu, pon caba mino wa kobum.
- 34 Pon ma shan ik shanji, ka dam kęku rei palakpalak'm ka kublu min ka kublu kuru, pon pur taiji wa bezhgu ʉai uk wamaanj-wa:
- 35 taki ta wato uk ma ta ki mim pip m' ta
- 36 kurum ta ki-ilim pip. Ta köt nañ nañ ma dar iku kom pudug dilu, ka ka ma pon pido ka wa taijuu pip ma wa yazo, ka ma ya po cęnro ta po Lauo mu.
- 37 Dam ma ya ta puda yi op caba ta ma' Yamba: ma ya ta cum podi' tam, wa titi' ta
- 38 pandi cumi kęshi Elaia. Mim pip, ma pot lañlañ, kan wat tamni ta ma' Yamba, ka ka kum caba tamni.

22 WAMANJAN kwakshak m' kwatergo yeast ba 2 podo, cumi kęshi Paska. Pon anamai don-Yamba ka anandakarda parog pidi kwali; taki yiniñ shod mi ma mauo.

- 3 Shatana kęngō kaï Yuda, cumi kęshi Iskariote, yi mum dok ta tal mim bwama shali
- 4 rap. Yi waigo, yi shimbgo poki ka anamai don-
- 5 Yamba ka mai-koron, kom par unuki yini. Iyu waigo, yini kęndgo, ka ka yin unug shañal
- 6 pəmo. Yi loko, dam yi pargo ɔk unuki yini, dugum-mu nim.

7 Pur kwakshak m' kwatgo yeast podna, a
 8 purum lob kab paska. Yi wodgo Petro ka
 Yoane, ka, Waku, dondam paska, ka min sha.
 9 Dam yini ka pəmo, Ka loko mini doniŋ jo ?
 10 Yi ka pima, Mo, ka ma kən mana, mun ash
 ka lala ka am wa shimb ka maga; ad pini wan
 11 kamanam yi kənnu. Pon ma wa nəzhi mu
 ma mana, ka, Maiop-caba ka ka, A njo kab
 12 roŋom na wanu sha paska ka anaano? Pon
 yi wa ob kabim kudi lizh canaŋ donishin wa
 13 maga: don wa ta pi' taiji. Dam yini wango
 wenu uk m' yi nədango: pon yini dongo
 paska.
 14 Pon m' kəti podna, yi di' dizhi, ka anaani
 15 ka yi. Yi ka pima, Na pergo shan paska shi
 16 pershi ka maga, din ya ka rezom: taki naŋ
 nəzhi maga. Na wa shanom podun puru ma
 17 kwadun pokta shan-kwad Yamba. Pon yi
 pigū yimlim, pon m' yi paidgo, yi ka, Ma uŋgu
 18 waji, tikud ta talgu: taki naŋ nəzhi maga,
 Dam zhi na wa əzh am lai binem, podun
 19 purum shan-kwad Yamba watun. Yi ili
 kwakshak, pon m' yi paidgo, yi shiŋulugo,
 umdi yini, yi ka, Shi ino ma unuki to cumgu:
 20 ma ya shi ta ki yimbwa ma ino. Tib yimlim
 takin, m' yin kwatog po shan wa, yi yan uk
 ma, ka, Yimlim zhi a tandem lara ta tomno,
 21 ma diri to cumgu. Pon mo noŋ, yar mu ma

22. 22 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 22 cogno aŋ tamno ki table. Taki mani Lauo mu
wari uk m' dango: pon ya mu ma yi eogi tamei !
- 23 Dam yini ba maj caba powo api, kan mu ma
wa yazh wa taiji nom noŋ m' ta talwo.
- 24 Kwin yag ta talwo, yini ka yini madi kud
25 noŋ ta talwo. Dam yi ka pima, Mai mi ma
mana ma mana yan kiwo; tib a ni dop
- 26 anaŋelumwo Anandon-ili. Pon ma uk mam:
pon mum kudim ta talgu, dim ya uk mum
dili; tib anamboki, dim ya uk anayazh-wa.
- 27 Taki yok ani mala, mu ma dii ag wamanjana,
ya anayazh-wa ? mu ma dii ag wamanjanam ?
- 28 pon mino na ta talgu uk anayazh-wa. Pon
ma mim omjau ka na ta todim mii yago ino;
- 29 dam na ub kelum ta kigu poapi Pono uku
30 kino, na ka ma sha wa ka ezh wa ta table
mino to pidi shan-kwadno; tib ma wa diu ki
eakdak mai kom shan mai ta ki puduk Israel
m' bwama shali rap.
- 31 Shimon, Shimon, mo, Shatana yag shilu,
ka m' ungo yi, ka ka yi yenudugo uk shawa:
- 32 pon na pudgo dilu iko, na ka lizh-kibi ma
tamgo kulim; dam miko, ma ga peŋurto iko
- 33 dəb i anamalgo. Yi ka pəmo, Ananji-mu,
kaano loko n' da mizhi ka na wan ma' lizh cobok
- 34 wan murundum. Yi ka, Naŋ nezhi ka, Petro,
Ka wa shin pono tim kunun, ka, ka ponngom,
yab di waig wuzhim tem zhi.
- 35 Pon yi ka pima, Man wotku, wamayel-

- 36 kina, ka lutu, ka taga nę tamgum, ma na
 kęnd-wa? Yini ka, Ka kęnd-wam. Pon yi
 ka pima, Pon zhi, mum ıa wamayel-kina, dim
 ado, pip ka lutu uk ma; mum nim tamei, dim
 37 wai obagni, padun shakam. Taki nań nęzhi
 maga, lok cabam balji da kwat poki ino, ka,
 Tib wargo tap madni ka ananjapud-caba: taki
 38 wa ma ino ni dwad tulei. Pon yini ka,
 Anani-mu, mo noń, shakam rap. Yi ka pima,
 A baki.
- 39 Yi podgo tam, pon, uk m' pip m' yi kan
 ya, wai kamband Elaia; anaani adgo pini taki.
 40 Pon m' yi podgo pidei, yi nęgo to yini, ka,
 41 Ma pud dilu ka ma kęn todim. I' boshi ka
 yini po kwal pandi; duńini purumni pun dilu,
 42 ka, Pobi, ka kaak loko, yimlim ma tamno
 kogun niń: pon caba minom, a miko, m' yato.
 43 Pon anawotęń Yambam wanań ta kiton,
 44 eugudna tamni, kom don iki ya tom. Taki
 inin rezo, yi ukgo kud pudug-dilu; bazagni
 yatgo uka ta shuzuk tom m' kudi ma shok tili.
 45 Pon m' yi ilugo ta pudug-dili, yi wan tam
 anaani, wen yini titshi ta ki tak-iyum iyu
 46 takungon, pon yi ka pima, Ta ki nań ma tida?
 ma ilu ma pud dilu, ka ma kęn todim.
- 47 Manj yi yan caba, di kwatgom, mo noń,
 dugum-mu wana; mum cumi kęshi Yuda, a
 big mini bwama shali rap, yago mizhi ta powo;
 pon yi podog ag Yesu ru, ka ka yi ɔbi ini.

22. 48 CERAM BWON MA TAM LUKA

48 Pon Yesu ka pemo, Yuda, kañ cogi Lauo mu
 49 kom ɔbi iko? Pon m' mi ma ani meg wa ma
 waro, yini ka, Anauji-mu, mini cę shakam ma?
 50 Pon bigwom dok cęgo cobok mai don-Yamba,
 51 kabun kumnim tom. Pon Yesu toko, ka,
 Mundu kan ya uk ma. Pon yi lagumgo kumni,
 52 yi doni ya lara. Pon Yesu yago caba ka
 anaimai don-Yamba, ka mai-koron ma' Yamba,
 ka mim kudi, mim wana yazhni, yi ka, Ma
 pona ka shakam ka ala uk podok yip
 53 anañwadi? Manj pudei pudei na nę tamgu
 ta ma' Yamba, ma culog yargu lii inom: pon
 shi kɔtgu ka kəlum rim.

54 Pon yini kutgo yi, tuki, adi wan kama'
 55 mai don-Yamba. Pon Petro adgo pi tal. Pon
 m' yin kushgo wi ta tal pidim ka talmana, yan
 56 diu ta iapi, Petro digo ta talwo. Lau-orop
 m' dok megu yi kom au ini po wi, ta cibgo yi
 57 ruŋ, ta ka, Mu zhi ḥa yi taki. Pon yi shingo
 58 poki, ka, Na pongo yim, ia. Tib corgo mum
 nai weigo, pon ka, Ka bigwo taki. Pon
 59 Petro ka, Nam, abo. Tib corgo lakidau mum
 nai nęgo twal, ka, A ḥwulim koŋ mu zhi ḥa
 60 yi taki; taki yi mu ma Galilaia. Pon Petro
 ka, Na pongo wam ka nęzhim, abo. Pon
 tęmtęmi, manj yi yan caba, di kwatgom, yab
 61 wain wuzhi. Pon Anauji-mu pęñurugo ini,
 cibgo Petro. Dam Petro yimbgo cam Anauji-

- mu n̄edigo, ka, Ka wa shin' pono tim kunuñ,
 62 yab di waig wuzhim tem zhi. Dam yi podi' tam, ba wuzhi ka dešhi.
- 63 Mim kutshin yi shago daudni, shwati.
 64 Yini tukgo she-ini, pon yini majgo poni, ka,
 65 Tepto: mum maloko noñ? Tib cam ɳaim k̄edi yini yago iki, kom shalli.
- 66 Pon m' pid dargo, anañudi ma mauo kalgo, nom anamai don-Yamba ka ananda-karda; yini tuki wanu kalatau miyu, yini ka,
 67 Kag Masiya, n̄edamu. Pon yi ka pima, Kan
 68 nedaku, ma wa lopiuñ: tib kan m̄aj poku, ma
 69 wa topim. Pon dam zhi Lauo mu wa diu ta
 70 yar ponon Yambam tom. Dam yini pip ka,
 Dam ka Lauo Yamba? Pon yi ka pima,
 71 Mañ n̄ezhi ma ka na yi. Pon yini ka, Mini lok da we anañol m' ɳai ya? taki min domu imu kumgo ta ponim cumni.

- 23** Pon dugum anambenam pip idok ilango,
 2 tuki wan tam Pilato. Yini ba lizh shanjara iki, ka, Min weg mu zhi kom shapud mi ma mamu, badini kwat unug shañal Kaisar,
 3 ba n̄ezhi ka, manni yi Masiya mai. Pon Pilato majgo poni, ka, Ka mai mi ma Yudaia?
 4 Yi toko poni, ka, Kan n̄ezhi. Pon Pilato n̄ego to anamai don-Yamba ka dugum-mu, ka,
 5 Na we caba i mu zhim. Pon yin edau, ka,

Yi ni yazh todi i mi ma mamu, kom op caba
ta Yudaiam pip, tib yi tunu Galilaia kwadun
6 poki pi' shi. Pon m' Pilato kumgo, yi majgo
7 ka mu wai mu ma Galilaia ya. Pon m' yi
ongo yi nda kəlum Erode, yi kaigo tulei wan
tam Erode, taki yi nə ta Yerosolum pur taiji.

8 Pon m' Erode megu Yesu, ini waigo
tamatama: taki pi milgo yi parog mezhi, taki
yi kumgo cera ma iki; tib yi ligo kəni ka yi
9 wa mezh wamambondowi ma yazo tamni. Yi
majgo poni wa kədi; pon yi tok caba ponim.
10 Pon anamai don-Yamba ka anandakarda
11 ceraugo, kom pirgud lizh shanjara iki. Pon
Erode ka ananjagni doko yi wam, yini shan
daudni, yini tədgo ɻandam kwatak iki, kaigo
12 tulei wan Pilato pidei. Dam pur taiji wado
Erode ka Pilato opgo api: taki tubtubu yin
wezh apim.

13 Pilato doko anamai don-Yamba ka ana-
14 ɻwad mai ka mi ma mauo, yi ka pima, Ma
atungo mu zhi, uka yiŋ shapud mi ma mangū:
pon mo noŋ, na cepurugo poki nda iku, pon
na weg caba i mu zhi danjin wam ma lin
15 shanjara ikim: pip ka Erode, yi wegum: taki
yi kaigo tulei watun taimmu pidei; dam mo
16 noŋ, wam po murundum yago tamnim. Dam
18 na wa kəlmi, n' tədi. Pon yini pip tam dok
tako caba ba, ka, Ad mu zhi, tetam Barabba:—

- 19 a mum tesh ta ma' lizh cobok, ta ki ezh-korok
 20 i mai, ka kwal-mu. Pon Pilato yago caba ka
 21 yini takin, taki yi loko ted Yesu; pon yini
 tako caba ba, ka, Dar iki i pidu, dar iki i pidu.
 22 Dam qunuji yi ka pima, A naq, yi yago wam
 desh shila? Na weg wa ma ma lizh murun-
 23 dum ikim: dam na wa kelm, n' ted. Pon
 yini edau ta dilum ba, ba peri ka m' dar iki i
 24 pidu. Dil miyu tapgo poki. Pon Pilato
 25 wergo ka m' wam yini shilgo m' ya. Pon yi
 tedgo mum yin shilgo, mum ban tesh ta ma'
 lizh cobok taki ezh-korok i mai, ka kwal-mu;
 pon yi ungo Yesu to wam kaawo loko.
- 26 Manj yini an yi, yini kutgo mu ma
 Kurenio cumi Shimon, ma waro korok, yini
 ligi pidu iki, ka ka yi adi an pi Yesu.
- 27 Dugumi-mum kedi ma mauo adog pini,
 28 pip ka mim orop ma shiginni kom luli. Pon
 Yesu penurugo ini undaao, ne to yini, ka,
 Lalin Yerosolum, ma wuzhnom, ma wuzhak
 29 iku ka lalingu. Taki mo, puru ma waro wa
 nezhi ka, Palin teni ka agom di laigom, ka
 30 widim di cumbjim. Pon yini wa yip nezhi
 pandi, ka, Ugudu kimu; wa nezhi pidim
 31 donor, ka. Tuk imu. Taki ka yini ya wa
 taiji ta pidum dol, wa yazh naq ta nam arshi?
 32 Wargo tuk min qaim rap ka yi, ananja-
 shilap, ka wa kwali.

23. 33 CƏRAM BWON MA TAM LUKA

33 Pon m' yin podgo pidim cumi keshi
Wush-ki, yini dargo iki i pidu ta pi' taiji, pip
ka ananjashilap, ma ta yarim tom, ma ta
34 yarim kidi. Pon Yesu ka, Pobi, ub poki ka
yini; taki yini pongo wam yini yazhim. Yini
tikudugo landni ta talwo, yini peig dwaga.

35 Mii cerau kom mezhi. Ananwad mai shago
daudni taki, ka, Yi madgo ki mim na; ka zhi
Masiya mum tendshi ma Yamba, dim mad
36 kinim cumni. Ananjaga shago daudni taki,
37 kan wan tanini, unug am m' cam, ba nezhi,
38 ka, Kag mai mi ma Yudaia, mad kigo. Tib
balwa ne kini, ka, SHI MAI MI MA
YUDAIA.

39 Pon ananjashilap m' ban logzhi, mum dok
shaldgo yi, yi ka, Dam ka Masiyam? mad
40 kigo man kimu. Pon mum dok toko, ya
pula iki, ka, Taki ka ne ta kaba kelim m' tam
41 dok, pip ka sho ka shod Yambam? Mani a
na pidei ka mini; taki miniq pizh wam lob po
wam min yago: pon mu zhi yago wa to shelim.
42 Pon yi ka, Yesu, purum ka k'en shan-kwadgo,
43 yimbno. Yi ka pemo, Kwuli naq nezhi ka,
Tem zhi ka wa yaz ka na ta Paradise.

44 Pidi ba pod k'ot cer-puda pono, pon rim
yago ta ki-ilim pip tiktun kandal wog-puda,
45 taki puda kodgo bero: pon landam abishin
46 kama' Yamba shirudugo ta talei. Yesu tako

- dilum ba, yi ka, Pobi, na un cirumno ta yargo:
 pon m' yi kватго po cab taiji, poи nashun.
- 47 Pon m' kenturion megu wam yago, yi coko Yamba, ka, Kwulim kon mu zhi na don-pidi.
- 48 Pon dugum-mum pip m' kalgoŋ mezh cab taiji, m' yini meg wam yago, yini shiwo, kom
- 49 mal poshinwo. Pon mim pip m' lershi ka yi, ka orop ma adog pini ta Galilaia cerau tal, kom mezh wa taiji.
- 50 Pon mo, mum dok cumi Yosep, yi mum
 51 kon tib yi anandon-pidi (yi lok powom, tib lok wam yin yagom), a mu ma Arimataia, man' mi ma Yudaia, yin mezh ki shan-kwad Yamba:
- 52 mu taiji wan tam Pilato, yi shilgo dopok Yesu.
- 53 Pon yi pudi, ombul ta landam pę, lii ta purim
 54 cęzh ta pandi, pidim di lingon mum. A puru
- 55 Don-wa, puru shin ba podo. Orop m' pon ka yi ta Galilaia adgo pi, yini cibgo puri ka tun
- 56 pidim lizhin iki. Pon yini shiwo, yini dongo aroma ka yelam m' linlin.

Puru shino yini yago shino danjin cabam tekshi.

- 24** Pon puru tub tul tidam pelu laqlau yini wan po puri, katshin aromam yin dongo.
 2 Yini wegu pandi cęjinji po puri.
 3 Yini kęngo, wegu dopok Anani-mu Yesum.
 4 Pon manj yini tunuğun ki, mo, mim

cənurugo awo, iyu tətshin landam ɳilipɳilip:
 5 iyu ya ka shö, yini bulgo she-iyu tili, pon
 yini ka pima, Añ ki nañ ma par anañuru ta tal
 6 anamburi? Yi nə niñim, yi ilugo: ma yimbu
 7 yi nedaku ta manj yi dizhin Galilaia, yi ka,
 lok da un Lauo mu ta yar mim kom shashilap,
 wa dar iki i pidu, pon ɳunuñ pudei yi wa aio.
 8, 9 Yini yimbgo cera mini, yini shiwo po puri,
 yini cergo wa taijim pip ta mim bwama shali
 10 dok, ka bigwom pip. Yini Maria Magdalene,
 ka Yoane, ka Maria nono Yakobo: tib bigwom
 ɳai ma tamwo tēpudugo wa taiji ta anawotən.
 11 Pon cər taiji danji tamwo uka dam tōkō; dam
 12 yini kodgo lizh kewo iyu. Pon Petro ilugo,
 ya wo wan po puri; yi duñini, cibgo kañabei,
 megu landam pə kumbji dowo; pon wai
 manni, ba tunuñ ki wam yago.
 13 Pon mo, pur taiji wado bigwom rap ni
 mizhi wau manam dok cumi Emmaus, tami ka
 14 Yerosolum stadion kwipaindi. Yiniñ cop
 15 caba api wa taijim pip m' yago. Pon manj
 yini copun caba, kom maj caba powo api,
 Yesu manni yi podgo awo, ba mizh ka yini.
 16 Pon she-iyu kershı, dam yin ponigom.
 17 Yi ka pima, Ca' shim ma copi api ki mizhku
 a nañ? Dam yini cərau cershı, she-iyu
 18 kwatulji. Pon mum dok, cumi Kleopa, toko
 ka pəmo, Ka doko ka dizhi roño ta Yerosolum,

- 19 ka ponog wam yag ta pi' taiji shim? Yi ka pima, Wai ɳaka? Pon yini ka pemo, Wa ma i Yesu Lauo Nazaret, yi ananézh-cabam ka ponon ta ki woten ka caba ta i Yamba ka
- 20 mim pip; pon anamai don-Yamba ka anamai mimu ungo yi ta kəlum murundum, po yini
- 21 dargo iki i pidu. Pon mini ligo kəmu ka a yi ma wa ap ki Israel. O, tib tapgo ka wa taijim pip, shi ɳunuŋ pudei yarim wa taiji yangon.
- 22 Pon mim orop ma mamu bezhamigo ɳai: yiniŋ
- 23 po puri laŋlaŋ; pon m' yin meg dopognim, yini wana, ka, yini weg bal anawoten Yamba,
- 24 mim nəgo ka yi ɳa idei. Tib big mi ma tammu waugo po puri, wegu uk ma uk m' orop nəgo: pon məndam yin megum.
- 25 Yi ka piina, Ai anandomar, anandəsh kibim ta ki pizh cabam pip m' ananézh-cab nəgo!
- 26 Masiya da rei po wa taiji pon kən kwadnim?
- 27 Yi tukuŋ i Mose ka ananézh-cabam pip, yi ok wa ma ini ta takardam pip to yini.
- 28 Yin ba pod manam yini wauni: manni yi
- 29 yago uk sh' yi da kobini. Yini edigo iki, ka, Dik ka mini; taki pidi ba yaz wini, tib puda watgo tal. Pon yi kəngo dii' dizh ka yini.
- 30 Pon m' yi digo ka yini ag wamanjana, yi ilugo
- 31 poi, paidi; pon yi shiŋli un yini. Pon she-iyu apgo, yin ponigo; pon yi cogini ta she-iyu.
- 32 Pon yini yago caba api, ka, Manj yi yan caba

24. 33 CERAM BWON MA TAM LUKA

ka mini ta ɔkɔ, kom ap takarda ta mini, kɛm
 33 aigo ta imum? Yin ilaugo kɔt taiji wado,
 shiwo Yerosolum, wegu inim bwama shali
 34 dok kalji, pip ka mi ma tamwo, ba nɛzhi, ka,
 Anañi-mu ilugo kwulim koŋ, tib yi balla ini
 35 ta Shimon. Pon yini madgo wa ma ɔkɔ, tib
 cέrgo pidi pondowim yi ponjin tamwo ta
 shinul po.

36 Manj yini yan cab taiji, yi cέrini manni ta
 37 talwo, yi nɛgo to yini, ka, Ik ya tom. Pon
 kaawo ka rok, iyu yan ɔnom shɔ, yini dango,
 38 ka, yiniñ mezh cirum-mu. Yi ka pima, Añ
 ki nañ kék shapudugo? ta ki nañ maj-caba
 39 ni il kiwo ta kék? Ma me yaro ka yuno, ka,
 a na wado: lagunino, ka mei; taki lɔ-ik ka
 wush nɛ tam cirum-mu uk m' ma cibi, ka, añ
 40 tamnom. Pon m' yi k watgo cab taiji, yi oko
 41 yari ka yuni to yini. Yini omjau kod lizh
 kewo ki waizh-ik, yiniñ tunuñi, yi nɛgo to yini
 42 pono, ka, Ma ña wamanjan niñi? Yini ungo
 43 shilak cogolom télji to yi. Dam yi pigu, at
 ta iyu.

44 Yi ka pima, A nda caba mon nedaku ta
 manj mon kurshin ka maga, ña, lok da tegud
 wam pip m' balji ma ino ta tek-ca' ma Mose,
 45 ka takard ananézh-caba, ka wulu. Yi apgo
 kewo pono, ka yin da ler ka takarda; pon yi
 46 ka pima, Wargo bali uk ma, ka, Masiya da

- 47 rei, ai ta murundum ta ɳunuɳ pudei; tib da wa tagon kat-ili ka ub-po shashilap ta kaba cumni ta mi ma mana ma manam pip, kom tub tulei,
48 i Yerosolum. Ma anaŋol wa taiji.
49 Dam mo, na ni wot po-cer pono watun kigu: pon ma dik ta mana, podun wanu tədoku ta ponon m' ta pidim canaŋ.
50 Yi tukgo yini wan tam, podun Betania:
51 pon yi ilugo yari pun dilu iyu. Pon manj yi pun dilu iyu, yi abigo tamwo, wargo adi wan
52 kaniton. Yini wabgo yi, shiwo Yerosolum
53 iyu waigo tamatama; yini kwarkwat ta ma' Yamba kom cog Yamba.

